

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ І ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Освітнього рівня «Магістр»

на тему: **ФІНАНСОВА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ (НА
ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІЯР» ЛЬВІВСЬКОГО
РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Виконала: студентка 7 курсу, групи Фін 71з
Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва)

Лях Юлія Володимирівна

(Прізвище та ініціали)

Керівник: Шолудько О.В.

(Прізвище та ініціали)

Рецензент: _____

(Прізвище та ініціали)

Дубляни 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ І ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ
Освітній ступінь «Магістр»
Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Фінансів, банківської справи
та страхування

(підпис)
к.е.н., доцент Грицина О. В.
(прізвище, ім'я, по батькові)
“20” березня 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Лах Юлії Володимирівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: на тему: ФІНАНСОВА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ (НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІАР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

керівник роботи Шолудько О.В., к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЛНУП від _____. 202_ року № ___ / К-С

2. Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи 10.01.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: фінансова, бухгалтерська та статистична звітність підприємства, бізнес-плани,

4. Зміст кваліфікаційної роботи:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Суть, завдання та мета фінансової оцінки результатів діяльності підприємств

1.2. Методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності

1.3. Проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричи фінансовими аспектами

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІАР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

- 2.1. Характеристика операційного середовища підприємства
- 2.2. Економічна характеристика господарської діяльності підприємства
- 2.3. Фінансова оцінка результатів діяльності
- 2.4. Вплив результатів господарської діяльності на управління підприємством

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІЯР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки.

Висновки

Список використаної літератури

5. Перелік графічного матеріалу : рисунки, таблиці

6. Дата видачі завдання “20”березня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури по темі ДР. Написання аналітичного огляду. Вивчення об'єкту. Аналіз існуючого стану (складання програми; написання пояснювальної записки; підготовка цифрових даних для кваліфікаційної роботи).	20.03.2023р.
2.	Розробка перспективного рішення та його обґрунтування (написання перспективної частини; виготовлення планової основи для основного варіанту роботи).	20.05.2023р.
3.	Розробка та обґрунтування пропозицій щодо реалізації роботи. (написання економічної частини роботи; висновків і пропозицій з реалізації роботи; оформлення кінцевого варіанту роботи та інших графічних матеріалів, які представляються до захисту в ЕК).	10.09.2023 р.
4.	Кінцеве оформлення кваліфікаційної роботи (здача пояснювальної записки керівнику ДР; виправлення його зауважень; здача ДР на рецензування; кінцеве оформлення ілюстративних матеріалів, таблиць).	10.12.2023 р.
5.	Підготовка до захисту в ЕК. Пробний захист на випускній кафедрі (написання доповіді й погодження її з керівником ДР; виправлення зауважень у графічній частині).	12.01.2024 р.

Студент _____ Лах Ю.В.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Шолудько О.В.

Анотація

У кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні та методичні аспекти фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства. Проведено фінансовий аналіз фінансової діяльності ПАТ «Оліяр» за 2020-2022 рр. Окреслено шляхи вдосконалення управління фінансовою діяльністю приватного досліджуваного підприємства, зокрема сформовано рекомендації щодо удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності та управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: фінансова оцінка, результати господарської діяльності, управління підприємством, фінансовий аналіз, методи управління, операційне середовище, змінні економічні умови, умови цифрової економіки.

Annotation

The thesis on the topic "Financial assessment of economic activity results and their impact on enterprise management (on the example of private enterprise "Oliyar", Lviv district, Lviv region)" considers the theoretical and methodological aspects of financial assessment of the results of economic activity of the enterprise. A financial analysis of the financial activities of PJSC "Oliyar" for 2020-2022 is carried out. Ways to improve the management of the financial activities of the private enterprise under study are outlined, in particular, recommendations are made to improve the methods of financial evaluation of economic performance and management of the financial activities of the enterprise in the context of changing economic conditions and in the digital economy.

Keywords: financial assessment, economic performance, enterprise management, financial analysis, management methods, operating environment, variable economic conditions, conditions of the digital economy.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Суть, завдання та мета фінансової оцінки результатів діяльності підприємств	7
1.2. Методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності	16
1.3. Проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричинені фінансовими аспектами	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІАР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	27
2.1. Характеристика операційного середовища підприємства	27
2.2. Економічна характеристика господарської діяльності підприємства	31
2.3. Фінансова оцінка результатів діяльності	
2.4. Вплив результатів господарської діяльності на управління підприємством	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІАР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	52
3.1. Удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності	52
3.2. Рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки	56
Висновок	64
Список використаних джерел	68

УДК 330.658

Фінансова оцінка результатів господарської діяльності та їх вплив на управління підприємством (на прикладі приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області). Лах Юлія Володимирівна. Кваліфікаційна робота. Кафедра фінансів, банківської справи та страхування – Львів, ЛНУП, 2024.

У кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні та методичні аспекти фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства. Проведено фінансовий аналіз фінансової діяльності ПАТ «Оліяр» за 2020-2022 рр. Окреслено шляхи вдосконалення управління фінансовою діяльністю приватного досліджуваного підприємства, зокрема сформовано рекомендації щодо удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності та управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: фінансова оцінка, результати господарської діяльності, управління підприємством, фінансовий аналіз, методи управління, операційне середовище, змінні економічні умови, умови цифрової економіки.

ВСТУП

Фінансова оцінка результатів господарської діяльності є важливим інструментом управління підприємством. Вона дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства та виявити її сильні та слабкі сторони. Ця інформація може використовуватися для прийняття управлінських рішень, таких як формування стратегії підприємства, розробка плану діяльності, контроль за виконанням плану тощо.

В умовах сучасної економіки, яка характеризується високою конкурентоспроможністю, ефективне управління підприємством є однією з найважливіших умов його успіху. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності є одним із ключових елементів ефективного управління підприємством, що підтверджує актуальність дослідження.

Метою дослідження є вивчення впливу фінансових результатів на управління підприємством на прикладі приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області.

У рамках дослідження кваліфікаційної роботи були поставлені такі завдання:

- розглянути теоретичні основи фінансової оцінки результатів господарської діяльності та їх впливу на управління підприємством.
- провести аналіз фінансових результатів діяльності приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області.
- вивчити вплив фінансових результатів на управління підприємством.
- окреслити напрями удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки

Об'єктом дослідження є управління результатами господарської діяльності приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області.

Предметом дослідження є вплив результатів господарської діяльності на процес управління досліджуваного підприємства.

У дослідженні були використані такі *методи*: аналітичний метод; статистичний метод; метод порівняння.

Практична цінність дослідження зводяться до наступного: Результати дослідження можуть бути використані для підвищення ефективності управління підприємством.

Новизна дослідження:

- досліджено теоретико-методологічний підхід до оцінки результатів господарської діяльності;
- зроблена оцінка результатів господарської діяльності приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області;
- окреслено шляхи вдосконалення управління фінансовою діяльністю приватного підприємства «Оліяр» Львівського району Львівської області.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Суть, завдання та мета фінансової оцінки результатів діяльності підприємств

Фінансова оцінка результатів діяльності підприємств є важливим інструментом управління підприємством. Вона дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства та виявити її сильні та слабкі сторони. Ця інформація може використовуватися для прийняття управлінських рішень, таких як формування стратегії підприємства, розробка плану діяльності, контроль за виконанням плану тощо.

Фінансова оцінка результатів діяльності підприємств - це процес, який включає в себе збір, обробку та аналіз фінансової інформації для оцінки ефективності діяльності підприємства.

Наукові дослідження вчених щодо питання фінансової оцінки результатів господарської діяльності здійснювались в різних напрямках. Одним з основних напрямків було дослідження теоретичних основ фінансової оцінки. Вчені розробляли концепції та підходи до фінансової оцінки, а також методики та інструменти її проведення. Іншим напрямком було дослідження методичних аспектів фінансової оцінки. Вчені розробляли методи та методики фінансового аналізу, які дозволяють оцінити ефективність діяльності підприємства. Третім напрямком було дослідження практичного застосування фінансової оцінки. Вчені проводили дослідження, які дозволяли оцінити ефективність фінансової оцінки в реальному секторі економіки.

Наукові дослідження вчених (таблиця 1.1.) щодо питання фінансової оцінки результатів господарської діяльності дозволили сформулювати теоретичні основи фінансової оцінки, розробити ефективні методики та інструменти її проведення, а також оцінити ефективність фінансової оцінки в реальному секторі економіки.

Таблиця 1.1. - Трактування українських вчених поняття фінансової оцінки результатів діяльності підприємств

Вчений	Цитата
А.Д. Шеремет	"Фінансова оцінка - це процес, який дозволяє отримати уявлення про фінансовий стан підприємства та його можливості для майбутнього розвитку" [20].
Б.І. Вахрушин	"Фінансова оцінка - це інструмент, який дозволяє керівникам підприємства приймати ефективні управлінські рішення"[3].
М.І. Баканов	"Фінансова оцінка - це основа для прийняття рішень щодо стратегічного розвитку підприємства"[1].
В.В. Ковальов	"Фінансова оцінка - це комплексний метод оцінки ефективності діяльності підприємства, який включає в себе аналіз фінансових показників, динаміки їх змін та порівняння з показниками інших підприємств"[20].
О.В. Івасенко	"Фінансова оцінка - це процес, який дозволяє отримати інформацію про фінансовий стан підприємства та його результати діяльності, яка може бути використана для прийняття управлінських рішень"[7].
П.М. Рапопорт	"Фінансова оцінка - це інструмент, який дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства та його перспективи розвитку"[15].

Результати наукових досліджень вчених щодо питання фінансової оцінки результатів господарської діяльності широко використовуються в практичній діяльності підприємств. Вони дозволяють підприємствам приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Отже, наукові доробки українських вчених свідчать про те, що фінансова оцінка результатів діяльності підприємств є важливим інструментом управління підприємством. Вона дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства та виявити її сильні та слабкі сторони. Ця інформація може бути використана для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Економічна сутність фінансової оцінки результатів діяльності підприємств полягає в тому, що вона дозволяє визначити ефективність використання ресурсів підприємства, а також виявити сильні та слабкі сторони його діяльності.

Фінансова оцінка результатів діяльності підприємств здійснюється на основі аналізу фінансових показників. Фінансові показники - це економічні показники, які характеризують фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Аналіз фінансових показників дозволяє оцінити такі аспекти діяльності підприємства [6]:

- ефективність використання ресурсів підприємства - наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, такі як капітал, робоча сила та сировина.

- стійкість фінансового стану підприємства - здатність виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та інвесторами.

- конкурентоспроможність підприємства - здатність витримувати конкуренцію на ринку.

Результати фінансової оцінки результатів діяльності підприємств можуть використовуватися для прийняття управлінських рішень, таких як:

- формування стратегії підприємства;
- розробка плану діяльності;
- контроль за виконанням плану діяльності.

Таким чином, економічна сутність фінансової оцінки результатів діяльності підприємств полягає в тому, що вона є інструментом управління підприємством, який дозволяє керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Основні економічні категорії, які використовуються при фінансовій оцінці результатів діяльності підприємств показано у вигляді рисунка 1.1.

Прибуток	Рентабельність	Ліквідність
<ul style="list-style-type: none"> • фінансовий результат діяльності підприємства, який визначається як різниця між доходами і витратами 	<ul style="list-style-type: none"> • показник ефективності використання ресурсів підприємства, який визначається як відношення прибутку до витрат або активів. 	<ul style="list-style-type: none"> • показник здатності підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами в строк

Рисунок 1.1. Основні економічні категорії, які використовуються при фінансовій оцінці результатів діяльності підприємства [13]

Отже, фінансова оцінка результатів господарської діяльності має великий вплив на управління підприємством. Цей процес дозволяє отримати об'єктивну картину фінансового стану підприємства, визначити проблеми та можливості, а також розробити стратегію для досягнення поставлених цілей.

Отримані результати аналізу фінансових показників служать основою для прийняття стратегічних рішень управління підприємством. Вони допомагають визначити проблемні сфери та напрямки для вдосконалення, застосування відкритих ризиків та можливостей для розвитку. Керівництво підприємства може використовувати ці дані для оптимізації фінансових процесів, розробки нових продуктів і послуг, планування інвестицій та роботи з фінансовими інструментами [10].

Розглянемо основні напрями фінансової оцінки результатів діяльності підприємств, які подані у вигляді таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. - Основні напрями фінансової оцінки результатів діяльності підприємств [5]

Напрямок	Опис
Оцінка ефективності діяльності підприємства	Аналіз фінансових показників діяльності підприємства дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси.
Визначення сильних та слабких сторін діяльності підприємства	Аналіз фінансових показників діяльності підприємства дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, що може бути корисно для прийняття управлінських рішень.
Відстеження динаміки фінансових результатів підприємства	Аналіз динаміки фінансових показників діяльності підприємства дозволяє відстежувати динаміку фінансових результатів підприємства, що може бути корисно для оцінки ефективності управління підприємством.
Прийняття управлінських рішень	Інформація, отримана в результаті фінансової оцінки результатів діяльності підприємства, може використовуватися для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, таких як формування стратегії підприємства, розробка плану діяльності, контроль за виконанням плану тощо.
Порівняльний аналіз	Порівняння фінансових показників діяльності підприємства з показниками інших підприємств дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства.
Аналіз впливу зовнішніх факторів	Аналіз впливу зовнішніх факторів на фінансові результати діяльності підприємства дозволяє виявити фактори, які можуть негативно впливати на фінансові результати діяльності підприємства.
Прогнозування фінансових результатів	Прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє розробити плани діяльності підприємства з урахуванням очікуваних фінансових результатів.

Вибір напрямів фінансової оцінки результатів діяльності підприємств залежить від конкретних цілей оцінки та особливостей діяльності підприємства.

У вітчизняних підприємствах є ряд проблем щодо фінансової оцінки результатів господарської діяльності (рисунок 1.2).

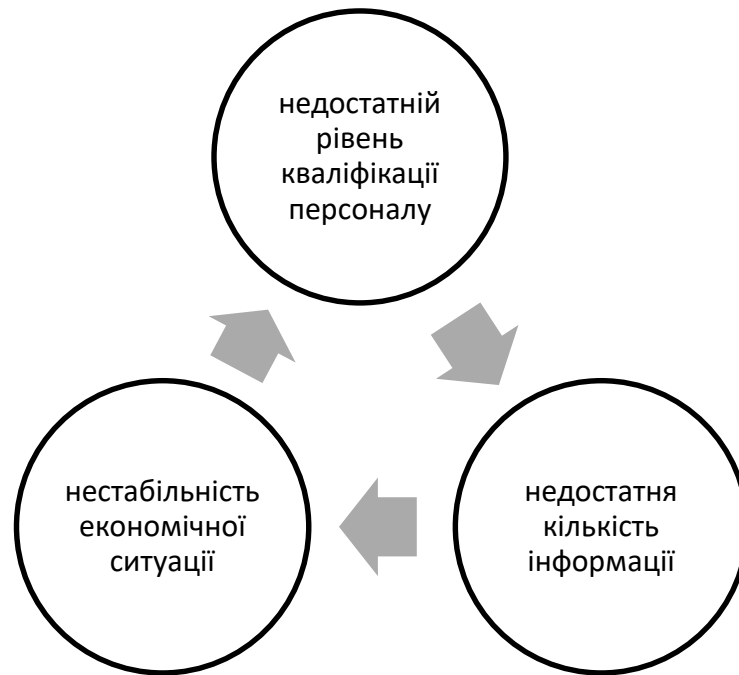

Рисунок 1.2. Основні проблеми щодо фінансової оцінки результатів господарської діяльності [21]

Додатковими проблемами, які виникають у вітчизняних підприємствах при фінансовій оцінці результатів господарської діяльності:

- недостатнє розуміння сутності фінансової оцінки, оскільки багато керівників підприємств не розуміють, для чого проводиться фінансова оцінка та як її результати можна використовувати для прийняття управлінських рішень.
- неправильний вибір методів фінансового аналізу, який призводить до помилкових висновків щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
- недостатнє використання результатів фінансової оцінки, оскільки підприємств не використовують результати фінансової оцінки для прийняття управлінських рішень.

Ми вважаємо, що для цих вирішення проблем необхідно покращити кваліфікацію персоналу, інвестувати в навчання персоналу з питань фінансового аналізу; збільшити відкритість інформації, створити сприятливі умови для проведення фінансової оцінки шляхом впровадження відповідних законодавчих норм.

Регулярне проведення фінансової оцінки дозволяє підприємствам приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства. Тому вирішення проблем, пов'язаних з фінансовою оцінкою результатів господарської діяльності, є важливим завданням для вітчизняних підприємств.

В ході дослідження ми з'ясували взаємозв'язок між фінансовою оцінкою результатів господарської діяльності та процесом управління підприємством, яка проявляє себе у наступних аспектах:

- фінансова оцінка є основою для прийняття управлінських рішень, оскільки без належної фінансової оцінки керівники підприємства не можуть приймати обґрунтовані рішення щодо діяльності підприємства;
- аналіз фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє виявити його сильні та слабкі сторони, а також можливості для його розвитку.
- фінансова оцінка дозволяє відстежувати динаміку фінансових результатів підприємства та оцінити ефективність прийнятих управлінських рішень.

Конкретні приклади взаємозв'язку між фінансовою оцінкою результатів господарської діяльності та процесом управління підприємством представлені у вигляді рисунка 1.3.

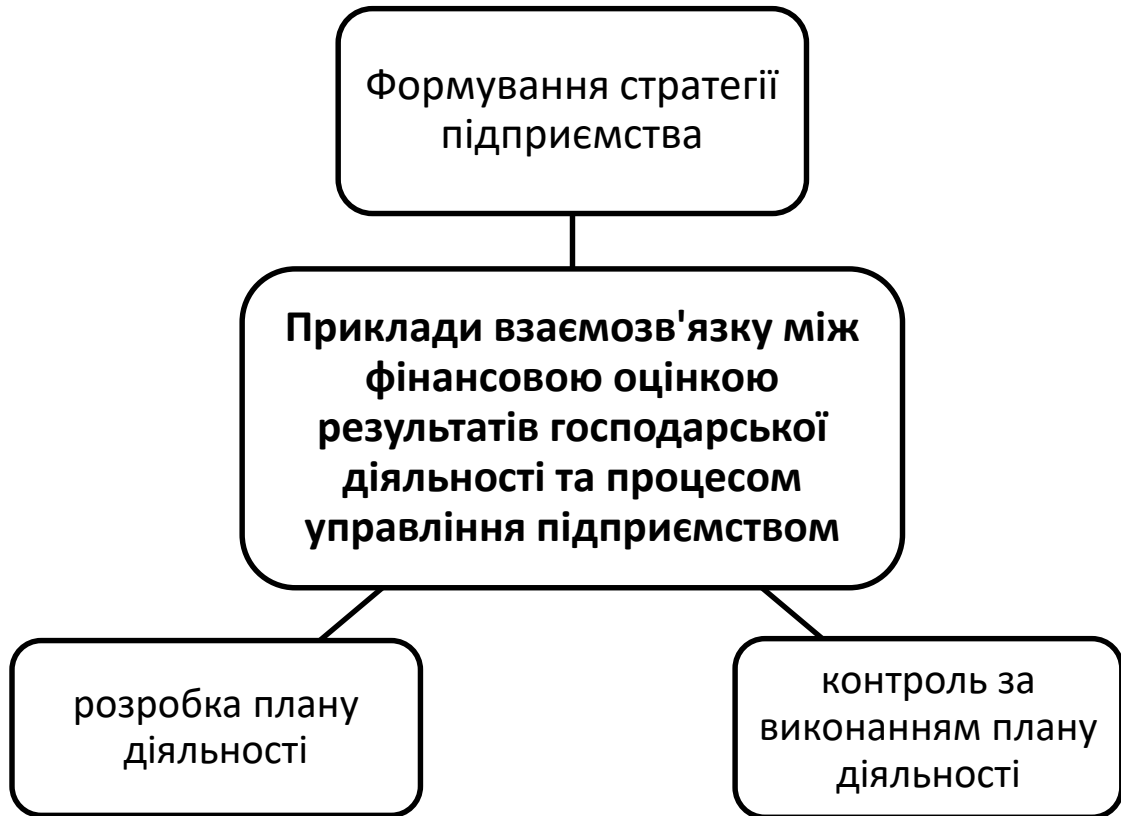

Рисунок 1.3. Приклади взаємозв'язку між фінансовою оцінкою результатів господарської діяльності та процесом управління підприємством [8]

Таким чином, фінансова оцінка результатів господарської діяльності є важливим інструментом управління підприємством. Вона дозволяє керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Мета оцінки фінансових результатів діяльності - це забезпечення ефективного управління підприємством. Фінансова оцінка дозволяє керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі достовірної та актуальної інформації про фінансові результати діяльності підприємства.

Основними завданнями оцінки фінансових результатів діяльності представлено наступними напрямками (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 - Завдання, які стоять перед підприємством у аспекті фінансової оцінки результатів господарської діяльності [4]

Завдання	Опис
Оцінка ефективності діяльності підприємства	Аналіз фінансових показників діяльності підприємства дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси.
Визначення сильних та слабких сторін діяльності підприємства	Аналіз фінансових показників діяльності підприємства дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, що може бути корисно для прийняття управлінських рішень.
Відстеження динаміки фінансових результатів підприємства	Аналіз динаміки фінансових показників діяльності підприємства дозволяє відстежувати динаміку фінансових результатів підприємства, що може бути корисно для оцінки ефективності управління підприємством.
Прийняття управлінських рішень	Інформація, отримана в результаті фінансової оцінки результатів господарської діяльності, може використовуватися для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, таких як формування стратегії підприємства, розробка плану діяльності, контроль за виконанням плану тощо.

Ми вважаємо, що є ще додаткові завдання, які доповнюють завдання, які стоять перед підприємством у аспекті фінансової оцінки результатів господарської діяльності, до яких відносять:

- порівняння фінансових результатів діяльності підприємства з показниками інших підприємств. порівняльний аналіз дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства;
- аналіз впливу зовнішніх факторів на фінансові результати діяльності підприємства. аналіз впливу зовнішніх факторів дозволяє виявити фактори, які можуть негативно впливати на фінансові результати діяльності підприємства;
- прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства, яке дозволяє розробити плани діяльності підприємства з урахуванням очікуваних фінансових результатів.

Виконання цих завдань дозволяє підприємству забезпечити ефективне управління своєю фінансовою діяльністю та досягти поставлених цілей (рисунок 1.4)

Рисунок 1.1. Взаємозв'язок фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства та його управління [6]

Отже, фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства є важливим елементом процесу управління підприємством. Вона дозволяє керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

1.2. Методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства

Сутність методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства полягає в тому, що вони дозволяють отримати інформацію про

фінансовий стан та результати діяльності, яка може бути використана для прийняття управлінських рішень.

Призначення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності:

- методи фінансової оцінки дозволяють оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси.
- методи фінансової оцінки дозволяють виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, що може бути корисно для прийняття управлінських рішень.
- методи фінансової оцінки дозволяють відстежувати динаміку фінансових результатів підприємства, що може бути корисно для оцінки ефективності управління підприємством.
- інформація, отримана в результаті фінансової оцінки, може використовуватися для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, таких як формування стратегії підприємства, розробка плану діяльності, контроль за виконанням плану тощо.

Основні методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності:

- аналіз фінансових показників. цей метод передбачає аналіз фінансових показників діяльності підприємства, таких як прибуток, рентабельність, оборотність, ліквідність тощо.
- порівняльний аналіз. цей метод передбачає порівняння фінансових показників діяльності підприємства з показниками інших підприємств, що дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства.
- аналіз впливу зовнішніх факторів. цей метод передбачає аналіз впливу зовнішніх факторів на фінансові результати діяльності підприємства.
- прогнозування фінансових результатів. цей метод передбачає прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства на основі аналізу поточної фінансової ситуації.

Вибір методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності залежить від конкретних цілей оцінки та особливостей діяльності підприємства

[18]. Розглянемо переваги методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності:

- методи фінансової оцінки дозволяють отримати об'єктивну оцінку фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
- методи фінансової оцінки дозволяють порівняти фінансовий стан та результати діяльності підприємства з іншими підприємствами.
- методи фінансової оцінки дозволяють відстежувати динаміку фінансових результатів підприємства.
- методи фінансової оцінки можуть використовуватися для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Недоліками методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності можна вважати:

- методи фінансової оцінки можуть бути складними для розуміння та застосування.
- методи фінансової оцінки можуть бути неповними, оскільки вони не враховують усі фактори, які впливають на фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Отже, методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності є важливим інструментом управління підприємством. Вони дозволяють керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Розглянемо порівняння методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності в Україні і за кордоном у вигляді таблиці 1.4.

Загалом, методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності в Україні та за кордоном мають багато спільного. Однак, у закордонній практиці існує більш широкий спектр методів, які дозволяють отримати більш об'єктивну оцінку фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Таблиця 1.4. - Порівняння методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності в Україні і за кордоном [17]

Параметр	Україна	За кордоном
Законодавче регулювання	Методичні рекомендації з оцінки фінансового стану підприємства, затверджені Міністерством фінансів України від 28.08.2019 № 336.	Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), затверджені Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB).
Основні методи	Аналіз фінансових показників, порівняльний аналіз, аналіз впливу зовнішніх факторів, прогнозування фінансових результатів.	Аналіз фінансових показників, порівняльний аналіз, аналіз впливу зовнішніх факторів, прогнозування фінансових результатів, аналіз вартості підприємства.
Використання	Використовуються підприємствами, банками, інвесторами для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємств.	Використовуються підприємствами, банками, інвесторами, аналітичними компаніями для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємств, а також для прийняття інвестиційних рішень.
Переваги	Простота використання, доступність інформації.	Об'єктивність оцінки, можливість порівняння з підприємствами інших країн.
Недоліки	Не враховують усі фактори, які впливають на фінансовий стан та результати діяльності підприємства.	Необхідність використання спеціалізованих знань та навичок.

Ось деякі відмінності між методами фінансової оцінки результатів господарської діяльності в Україні та за кордоном [8]:

- в Україні основними методами фінансової оцінки є аналіз фінансових показників, порівняльний аналіз, аналіз впливу зовнішніх факторів, прогнозування фінансових результатів. За кордоном до цих методів додається аналіз вартості підприємства.
- в Україні методи фінансової оцінки регулюються Методичними рекомендаціями з оцінки фінансового стану підприємства, затвердженими

Міністерством фінансів України від 28.08.2019 № 336. За кордоном методи фінансової оцінки регулюються Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), затвердженими Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB).

- в Україні методи фінансової оцінки використовуються підприємствами, банками, інвесторами для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємств. За кордоном методи фінансової оцінки використовуються підприємствами, банками, інвесторами, аналітичними компаніями для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємств, а також для прийняття інвестиційних рішень.

Ці відмінності обумовлені різними економічними системами та умовами господарювання в Україні та за кордоном таблиця 1.5.

Вибір методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства залежить від конкретних цілей оцінки та особливостей діяльності підприємства.

Аналіз фінансових показників є найбільш поширеним методом фінансової оцінки результатів господарської діяльності. Цей метод дозволяє оцінити такі аспекти діяльності підприємства, який зводиться до наступних показників:

- ефективність використання ресурсів підприємства, який дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, такі як капітал, робоча сила та сировина.
- стійкість фінансового стану підприємства, який дозволяє оцінити стійкість фінансового стану підприємства, тобто його здатність виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та інвесторами.
- конкурентоспроможність підприємства, який дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства, тобто його здатність витримувати конкуренцію на ринку.

Таблиця 1.5 - Методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємства

Метод	Сутність	Переваги	Недоліки
Аналіз фінансових показників	Вивчення динаміки та порівняння фінансових показників діяльності підприємства	Простота використання, доступність інформації	Не враховують усі фактори, які впливають на фінансовий стан та результати діяльності підприємства
Порівняльний аналіз	Порівняння фінансових показників діяльності підприємства з показниками інших підприємств	Об'єктивність оцінки, можливість порівняння з підприємствами інших галузей	Необхідність використання спеціалізованих знань та навичок
Аналіз впливу зовнішніх факторів	Вивчення впливу зовнішніх факторів на фінансові результати діяльності підприємства	Можливість виявити фактори, які можуть негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності підприємства	Необхідність використання спеціалізованих знань та навичок
Прогнозування фінансових результатів	Прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства на основі аналізу поточної фінансової ситуації	Можливість розробити плани діяльності підприємства з урахуванням очікуваних фінансових результатів	Необхідність використання спеціалізованих знань та навичок

Порівняльний аналіз передбачає порівняння фінансових показників діяльності підприємства з показниками інших підприємств, що дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства. Цей метод дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, а також порівняти фінансові результати діяльності підприємства з результатами діяльності інших підприємств, що працюють в аналогічній галузі [6].

Аналіз впливу зовнішніх факторів передбачає аналіз впливу зовнішніх факторів на фінансові результати діяльності підприємства. Цей метод дозволяє виявити фактори, які можуть негативно впливати на фінансові результати діяльності підприємства.

Прогнозування фінансових результатів передбачає прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства на основі аналізу поточної фінансової ситуації. Цей метод дозволяє розробити плани діяльності підприємства з урахуванням очікуваних фінансових результатів.

Загалом, методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємств є важливим інструментом управління підприємством. Вони дозволяють керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Для отримання максимально об'єктивної оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства рекомендується використовувати комплексний підхід, що включає в себе кілька методів оцінки [10].

Також важливо враховувати, що методи фінансової оцінки мають свої обмеження, тому результати оцінки необхідно використовувати з обережністю. З огляду на це вбачаємо наступні рекомендації щодо використання методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємств, які зводяться до вибору методів оцінки від конкретних цілей оцінки та особливостей діяльності підприємства; використання комплексного підходу, що включає в себе кілька методів оцінки; результати оцінки необхідно використовувати з обережністю, враховуючи обмеження методів оцінки.

1.3. Проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричинені фінансовими аспектами

Фінансові аспекти управління господарською діяльністю підприємства є одними з найважливіших, оскільки вони впливають на всі інші аспекти діяльності підприємства, такі як виробництво, маркетинг, персонал та ін.

Основні проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричинені фінансовими аспектами, можна розділити на такі групи:

- недостатнє фінансування, що може призвести до обмеження можливостей підприємства в таких сферах, як виробництво, маркетинг, персонал, дослідження та розробки.
- неефективне використання ресурсів, що може бути пов'язано з такими факторами, як неправильна оцінка фінансового стану підприємства, неоптимальна структура капіталу, неефективна система управління витратами тощо.
- нестабільність фінансового стану, що може призвести до проблем з платежами, банкрутства та інших негативних наслідків.

В ході дослідження ми вивчали загальні проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричинених саме фінансовими аспектами (таблиця 1.6):

- нестача оборотних коштів, яка може призвести до затримок у платежах постачальникам, що може негативно вплинути на відносини з ними.
- висока дебіторська заборгованість, яка може призвести до зменшення обсягу продажів, оскільки клієнти можуть не мати можливості оплатити товари або послуги.
- висока кредиторська заборгованість, яка може призвести до необхідності погашення заборгованості, що може призвести до зменшення прибутку або навіть до банкрутства.
- неправильна оцінка фінансового стану підприємства, яка може призвести до прийняття неправильних управлінських рішень, що може призвести до фінансових втрат.

- неефективна система управління витратами яка може призвести до збільшення витрат, що може негативно вплинути на прибуток підприємства.

Таблиця 1.6.- Основні фінансові проблеми та заходи щодо їх вирішення

Група проблем	Ідентифікація проблем	Заходи щодо вирішення проблем
Недостатнє фінансування	Нестача оборотних коштів, велика дебіторська заборгованість, велика кредиторська заборгованість	Залучення кредитів, інвестування власних коштів, пошук інших джерел фінансування
Неефективне використання ресурсів	Неправильна оцінка фінансового стану, неоптимальна структура капіталу, неефективна система управління витратами	Аналіз фінансового стану, оптимізація структури капіталу, впровадження ефективної системи управління витратами
Нестабільність фінансового стану	Затримки в платежах, банкрутство	Розробка та впровадження ефективної системи управління фінансами

Ми вважаємо, що для вирішення проблем управління господарською діяльністю підприємства, спричинених фінансовими аспектами, необхідно вжити таких заходів:

- забезпечити достатнє фінансування для здійснення господарської діяльності. (через залучення кредитів, інвестування власних коштів або пошук інших джерел фінансування).
- покращити ефективність використання ресурсів через аналіз фінансового стану підприємства, оптимізувати структуру капіталу, впровадити ефективну систему управління витратами тощо.
- забезпечити стабільність фінансового стану через розробку та впровадження ефективної системи управління фінансами, яка б дозволяла підприємству своєчасно виконувати свої зобов'язання та забезпечувати достатній рівень прибутку.

Важливо розуміти, що фінансові аспекти управління господарською діяльністю підприємства є складними та постійно змінюються. Тому для

ефективного управління підприємством необхідно постійно стежити за фінансовим станом підприємства та своєчасно реагувати на зміни.

Для ідентифікації фінансових проблем на підприємстві можна використовувати такі методи:

- аналіз фінансових звітів, який дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства, його прибутковість та рентабельність.
- аналіз фінансових показників, що дозволяє порівняти фінансовий стан підприємства з показниками інших підприємств, що працюють в аналогічній галузі.
- аналіз трендів, що дозволяє виявити зміни в фінансовому стані підприємства та її показниках.
- аналіз внутрішніх документів підприємства, таких як договори, накладні, тощо, дозволяє виявити можливі фінансові проблеми.
- аналіз зовнішніх факторів, таких як економічна ситуація, політична ситуація, тощо, дозволяє виявити можливі фактори, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства.

Для ідентифікації фінансових проблем на підприємстві необхідно використовувати комплексний підхід, що включає в себе кілька методів. Ось деякі ознаки, які можуть свідчити про наявність фінансових проблем на підприємстві: нестача оборотних коштів; велика дебіторська заборгованість; велика кредиторська заборгованість; зниження прибутку; підвищення витрат; затримки в платежах; банкрутство інших підприємств в галузі.

При виявленні ознак фінансових проблем на підприємстві необхідно провести детальний аналіз фінансового стану підприємства, щоб визначити конкретні проблеми та розробити заходи щодо їх вирішення. Вважаємо, що для ідентифікації фінансових проблем на підприємстві слід використовувати комплексний підхід, що включає в себе кілька методів, аналізувати фінансові звіти та показники регулярно, порівнювати фінансовий стан підприємства з показниками інших підприємств, аналізувати тренди в фінансовому стані підприємства, аналізувати внутрішні документи підприємства, аналізувати

зовнішні фактори, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІЯР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Характеристика операційного середовища підприємства

Приватне підприємство «ОЛІЯР» (далі ПП «Оліяр») - це сучасне підприємство з позитивною динамікою зростання, котре поставило перед собою ціль вихід на загальнонаціональний ринок і завоювання лідируючих позицій в об'ємах продаж в олійно-жировій галузі. Для її досягнення на підприємстві створено всі необхідні передумови, підприємство представляє собою єдиний комплекс цехів та допоміжних підрозділів з розвиненою інфраструктурою, котра забезпечує оптимальні результати діяльності.

Основним напрямком діяльності Компанії є виробництво рафінованої та нерафінованої соняшникової олії, нерафінованої соєвої і ріпакової олій, а також фасованої соняшникової олії. Підприємство відоме на території України як виробник соняшникової олії під брендами: «Майола», «Оліяр», «Родинна» та «Соняшна». Місцезнаходження виробничих потужностей Компанії: 81118, с. Ставчани, Пустомитівський р-н, Львівська обл., Україна. Станом на 31 грудня 2022 року кількість працівників Компанії складала 590 чоловік, на 01 січня 2022 року - 584 чоловіки. Власником компанії є пані Ірина Залізна зі 100 % часткою статутного капіталу

ПП «Оліяр» є виробником рафінованої та нерафінованої соняшникової олії та фасованої олії, олії ріпакової нерафінованої, шроту соняшникового та ріпакового (гранульованого і не гранульованого), фосфатидного концентрату (соняшникового, ріпакового).

Підприємство «Оліяр» одне з найбільших виробників рослинної олії в Україні. Весь час прагнучи до нарощення потужностей і вдосконалення виробництва, підприємство побудувало новий олійно-екстракційний завод у селі Ставчани Львівської області.

На олійно-екстракційному заводі встановлено сучасне обладнання провідних світових виробників, яке вирізняється енергозбереженням і зводить до мінімуму шкідливий вплив на навколишнє середовище, але при цьому зберігаються високі показники продуктивності та якості продукції.

Мета діяльності ПП "ОЛІЯР" це випуск конкурентоспроможної продукції, яка відповідає вимогам вітчизняного та світового ринку, є екологічно чистою і безпечною для вживання людиною, що можна досягти тільки на основі розвитку, модернізації виробництва і підвищення рівня його екологічної безпеки.

Таблиця 2.1. - Виробничі потужності приватного підприємства «Оліяр» станом на кінець року 2020-2022 роки [22]

Рік	Переробка насіння соняшнику, т/добу	Переробка насіння ріпаку, т/добу	Переробка насіння сої, т/добу	Переробка макухи соняшнику, т/добу	Переробка цеху рафінації, т/добу
2020	1 200	1 200	700	650	350
2021	1 300	1 300	800	700	400
2022	1 400	1 400	900	750	450
Відхилення (+,-)	200	200	200	100	100

Переробка насіння соняшнику - це основна виробнича потужність підприємства. У 2020 році виробнича потужність становила 1 200 т/добу, у 2021 році - 1 300 т/добу, у 2022 році - 1 400 т/добу.

Переробка насіння ріпаку - це друга за величиною виробнича потужність підприємства. У 2020 році виробнича потужність становила 1 200 т/добу, у 2021 році - 1 300 т/добу, у 2022 році - 1 400 т/добу.

Переробка насіння сої - це менш значна виробнича потужність підприємства. У 2020 році виробнича потужність становила 700 т/добу, у 2021 році - 800 т/добу, у 2022 році - 900 т/добу.

Переробка макухи соняшнику - це виробнича потужність підприємства, що пов'язана з основною виробничою потужністю. У 2020 році виробнича потужність становила 650 т/добу, у 2021 році - 700 т/добу, у 2022 році - 750 т/добу.

Переробка цеху рафінації - це додаткова виробнича потужність підприємства, яка дозволяє отримувати рафіновану соняшникову олію. У 2020 році виробнича потужність становила 350 т/добу, у 2021 році - 400 т/добу, у 2022 році - 450 т/добу.

Для постачання продукції автотранспортом підприємство використовує власний автопарк. В групу ПП «Оліяр» входить транспортна компанія «Транс-Сервіс-1» – лідер транспортних перевезень по Україні та в міжнародному сполученні. На сьогодні автопарк складає понад 600 автомашин, серед яких новітні спеціалізовані автоцистерни, тентові напівпричепи та самоскиди провідних європейських виробників.

2022 рік характеризувався адаптацією українського ринку соняшnikової олії до нових ланцюгів поставок у зв'язку із бойовими діями на півдні та сході України, адже значна частина агро-холдингів були орієнтовані значною мірою на експорт морським транспортом, що став неможливим з початку повномасштабного вторгнення. Невизначеність у питанні продовження експорту українських сільськогосподарських товарів морським шляхом знову практично паралізувала зовнішню торгівлю, що може негативно позначитися на роботі заводів із виробництва соняшnikової олії та призвести до зниження обсягів переробки до мінімуму після високих показників.

Значною перевагою Компанії в даному контексті є її місцезнаходження поруч з кордонами країн ЄС, що є одними з основних імпортерів української соняшnikової олії. Даний факт дозволив налагодити шляхи поставок автомобільним транспортом, але водночас призвів до значного збільшення транспортних витрат, що тягне за собою така зміна у логістиці та обмеження, що вони тягнуть за собою. Нестабільна ситуація в Україні призводить до переорієнтації ринків соняшnikової олії: загострюється конкуренція між Україною та Росією на ринках Китаю та Індії, де Україна залишається ключовим постачальником, при цьому Росія збільшує експортні відвантаження. Різке зростання цін на продукцію переробки соняшника у 2022 році спричинило значний попит на неї протягом року серед європейських країн, так як окремі

компанії та країни орієнтувалися на створення значних запасів даних продуктів задля уникнення дефіциту у майбутньому та до ще більш значного росту цін на продовольство.

Таким чином країни ЄС задля власної продовольчої безпеки рекордно збільшили обсяги переробки насіння соняшнику у 2022 році, що вже у 2023 році на фоні поступової стабілізації ринку призводить до поступового зниження біржових цін на насіння соняшнику та продукцію його переробки. Також це спричинило значний відтік сировини на експорт на фоні відміни або зменшення митних зборів на українську сільськогосподарську сировину. Загострюється конкуренція між Україною та Росією на ринках Китаю та Індії, де Україна залишається ключовим постачальником, при цьому Росія збільшує експортні відвантаження, також збільшується експорт соняшникової олії з Болгарії, Румунії, Туреччини, Аргентини.

З початку повномасштабного вторгнення жоден із об'єктів інфраструктури Компанії не зазнав істотної шкоди. Сировина, готова продукція та товари, що належать Компанії, знаходяться в безпечному стані та належним чином зберігаються. Разом з тим частина сировини – соняшник урожаю 2021 року в кількості 2107,380 тон знаходиться на окупованій території Луганської області. Отже, в Україні спостерігаються явища, які суттєво впливають на діяльність Компанії. Це бойові дії в Україні, а також коливання української валюти, яка не є вільно конвертованою за межами України, валютні обмеження і контроль, висока інфляція, нестача обігових коштів, постійне та досить різке зростання цін на сировину та послуги і тому подібне. Враховуючи швидкий характер розвитку ситуації та непередбачуваність війни, ймовірно, знадобиться час для оцінки економічних наслідків

За результатами аналізу операційного середовища ПП Оліяр можна зробити висновок, що підприємство працює в конкурентному середовищі, що вимагає постійного підвищення якості продукції та зниження витрат. Ринок соняшникової олії є динамічним, що вимагає від підприємства постійної

адаптації до змін. Операційне середовище підприємства є складним, що вимагає від керівництва підприємства ефективного управління.

Основними пропозиціями щодо покращення операційного середовища ПП «Оліяр»:

- розширення асортименту продукції, що випускається.
- впровадження нових технологій виробництва соняшникової олії;
- розробка і впровадження системи управління виробничими процесами;
- впровадження системи управління якістю;
- впровадження системи управління персоналом;
- впровадження цих заходів дозволить підприємству підвищити свою конкурентоспроможність і ефективність діяльності.

2.2. Економічна характеристика діяльності підприємства

ПП «Оліяр» є успішним підприємством, яке займає провідні позиції на ринку соняшникової олії в Україні. Підприємство має позитивну динаміку розвитку, що підтверджується зростанням основних економічних показників діяльності, таких як виручка від реалізації продукції, чистий прибуток, рентабельність продажів та рентабельність активів.

Основними факторами, що сприяють успіху підприємства, є:

- розширення виробничих потужностей, що дозволяє підприємству збільшувати обсяги виробництва та реалізації продукції;
- впровадження нових технологій виробництва соняшникової олії, що дозволяє підприємству підвищувати якість продукції та знижувати витрати;
- ефективне управління підприємством, що дозволяє підприємству ефективно використовувати ресурси та досягати поставлених цілей.

Розглянемо у вигляді рисунка 2.1. структуру виробництва продукції ПП «Оліяр» у 2022 році.

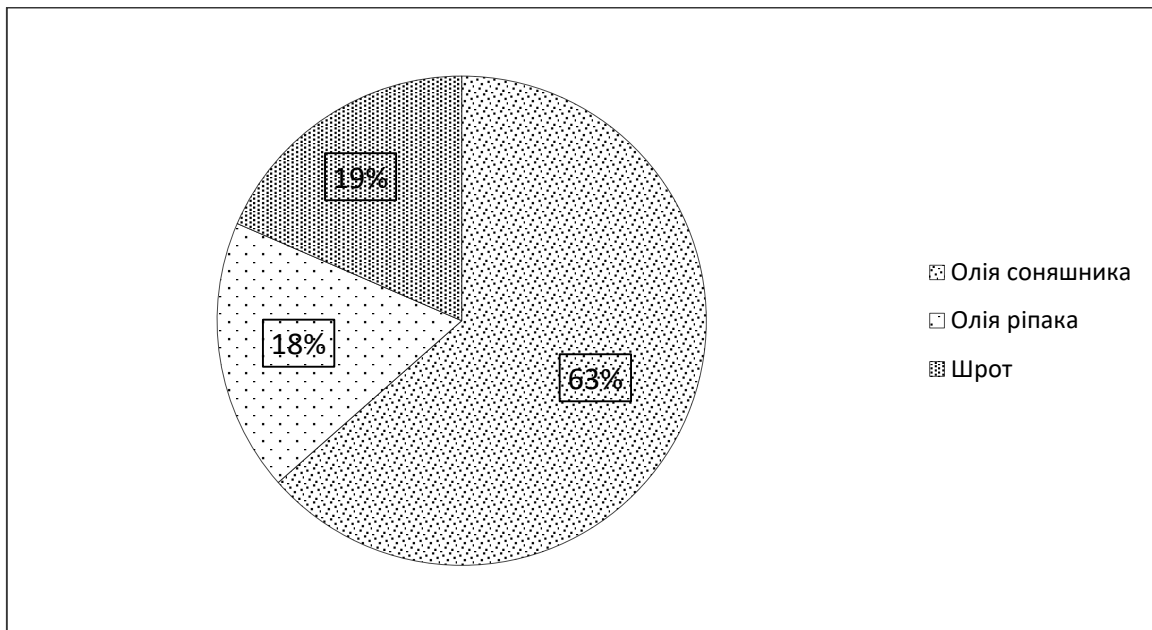

Рисунок 2.1. Структура виробництва продукції ПП «Оліяр» [22]

Соняшникова олія є основним видом продукції, що випускається підприємством. У 2022 році її частка у загальному обсязі виробництва склала 63,5%. Олія ріпаку є перспективним видом продукції для підприємства. У 2022 році її частка у загальному обсязі виробництва склала 18%. Шрот є побічною продукцією виробництва соняшникової олії. У 2022 році його частка у загальному обсязі виробництва склала 18,5%. Для підвищення ефективності виробництва підприємству необхідно збільшити частку олії ріпаку у загальному обсязі виробництва. Це дозволить підприємству диверсифікувати свою діяльність та зменшити залежність від соняшникової олії.

Аналіз і оцінку діяльності ПП «Оліяр» здійснимо на основі фінансових показників господарської роботи підприємства за 2020-2022 роки (табл. 2.2).

**Таблиця 2.2 - Динаміка витрат на виробництво і реалізацію продукції
ПП «Оліяр» за 2020-2022 рр., тис.грн [22]**

№ зп	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-), 2022р проти 2020 р, тис.грн.
1	Сировина та витратні матеріали	3851161	492122	6603229	2752068
2	Витрати на оплату праці	84075	86228	84110	35
3	Відрахування на соціальні заходи	10389	12601	12803	2414
4	Амортизація	147834	175257	164255	16421
5	Інші операційні витрати	292094	373164	644522	352428
	Всього	4385553	5568373	7808919	3423366

За даними таблиці, загальні витрати ПП Оліяр зросли на 70,8% у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це відбулося за рахунок зростання всіх основних статей витрат, за винятком амортизації.

Сировина та витратні матеріали є найбільшою статтею витрат ПП Оліяр. Вони зросли на 275,2 млн.грн. у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це відбулося за рахунок зростання цін на сировину, зокрема соняшник. Витрати на оплату праці зросли на 35 тис. грн.. у 2022 році порівняно з 2020 роком, що відбулося за рахунок зростання рівня зарплати на ринку праці. Інші операційні витрати зросли на 352,4 млн.грн у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це відбулося за рахунок зростання цін на транспортні послуги, послуги з ремонту та інші послуги. Амортизаційні витрати зросли на 16,4 млн грн. у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це відбулося за рахунок зростання вартості основних засобів. Отже, зростання витрат є основною причиною зниження рентабельності продажів та рентабельності активів підприємства. За результатами аналізу витрат на виробництво і реалізацію продукції ПП «Оліяр» можна зробити висновок, що зростання витрат є основною причиною зниження рентабельності продажів та рентабельності активів підприємства.

За структурою витрат виробництво продукції є матеріаломістким, зокрема за 2021 р. матеріальні витрати становлять 84,6 %, амортизаційні витрати 0,16%, витрати на заробітну плату – 1,1%. Витрати на виробництво і реалізацію

продукції за 2020-2022 рр. зросли у 78%, в основному, за рахунок зростання витрат на сировину і матеріали та вартості транспортних послуг.

Динаміка доходу від реалізації продукції відображає позитивну тенденцію (табл. 2.4): так впродовж 2020-2022 рр. дохід компанії збільшився на 71%. Це зростання відбулось за рахунок зростання обсягу виробництва соняшникової олії та надання послуг: за цей період дохід від продажу готової продукції зріс на 79%, а дохід від реалізації послуг майже у 2,5 рази. У 2019 р. через вплив світової пандемії COVID-19 зменшився дохід від реалізації готової продукції на 9,5%.

Таблиця 2.3 – Виручка від реалізації ПП «Оліяр» за 2020-2022 рр. [22]

№ зп	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. проти 2020р.
1.	Виручка від продажу готової продукції, тис.грн	4735806	6555596	9202599	4466793
2.	Виручка від реалізації послуг, тис грн	37628	34584	426449	388821
3.	Виручка від реалізації товарів, тис грн	19220	13421	57590	38370
4.	Всього, тис грн	4792654	6603601	9686638	4893984

На основі даних у таблиці можна зробити висновки, що обсяг виручки від продажу готової продукції за 2022 рік порівняно з 2020 роком зріс на 4466793 тис. грн., що свідчить про те, що підприємство успішно розвиває свою виробничу діяльність. Обсяг виручки від реалізації послуг за цей же період зріс на 388821 тис.грн, що також свідчить про позитивні тенденції в розвитку підприємства. У 2022 році загальний обсяг виручки підприємства зріс на 4893984 тис.грн. порівняно з 2020 , що є значним успіхом підприємства. На основі цих висновків можна зробити загальний висновок про те, що підприємство успішно розвивається та збільшує свої доходи. Це свідчить про те, що підприємство має перспективи для подальшого розвитку.

Основними напрямками збуту продукції підприємства є Європейські країни і внутрішній ринок України (рис. 2.5).

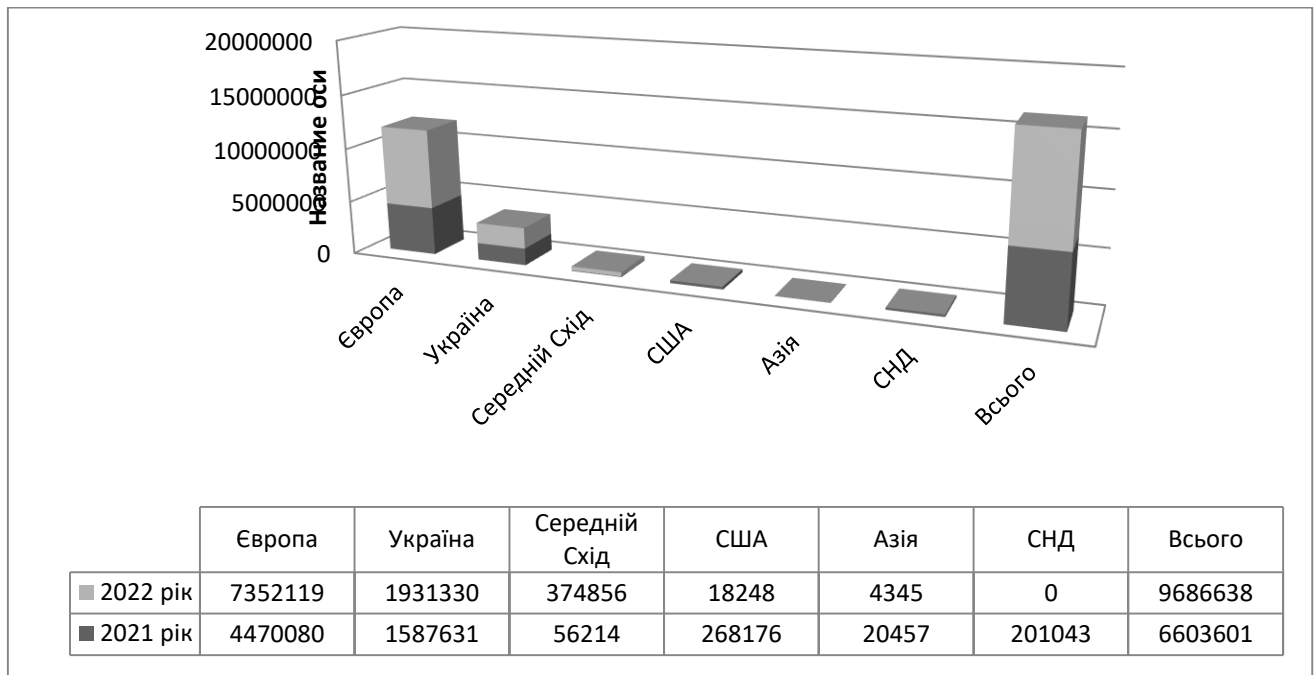

Рисунок 2.2 Напрямки збутової діяльності і дохід від реалізації ПП «Оліяр» за географічними сегментами [22]

У загальній структурі отриманих доходів за 2022 р. найбільша частка припадає на європейський ринок – 76 %, на український сегмент припадає 20% усього доходу, решта доходу (4%) припадає на США, Азію та інші країни.

За 2022-2022 рр. внаслідок збільшення виробничих потужностей на підприємстві збільшився дохід від реалізації основних видів продукції (табл. 2.4). Зокрема дохід від реалізації олії соняшnikової рафінованої зріс на 1635299 тис.грн, дохід від реалізації олії соняшnikової нерафінованої наливом – 465707 тис.грн, дохід від реалізації олії соняшnikової фасованої – у 2,7 рази, дохід від реалізації олії ріпакової нерафінованої – 2595660 тис.грн.

Зменшився дохід від реалізації ріпакового шроту на 242394 тис.грн. Проте У 2022 році спостерігається значне зростання загального обсягу реалізації продукції підприємства. У порівнянні з 2020 роком він зріс на 4874022 тис. грн, або майже у 2 рази.

Таблиця 2.4. - Формування доходу від збуту за видами готової продукції та товарів ПП «Оліяр» за 2020-2022 рр. [22]

№ зп	Показники, тис.грн	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. проти 2020р.
1.	Дохід від реалізації олії соняшникової рафінованої	1338505	1240836	2973804	1635299
2.	Дохід від реалізації олії соняшникової нерафінованої наливом	977931	1339790	1443638	465707
3.	Дохід від реалізації олії соняшникової фасованої	835508	1587725	3431168	2595660
4.	Дохід від реалізації олії ріпакової нерафінованої	729840	1189087	61452	-668388
	Дохід від реалізації насіння ріпаку	0	0	362471	362471
5.	Дохід від реалізації соняшникової шроту	570091	832662	981519	411428
6.	Дохід від реалізації ріпакового шроту	242394	284526	0	-242394
9.	Дохід від реалізації лущпиння соняшникового	21554	47794	99726	78172
10.	Дохід від реалізації інших товарів	39203	46597	275270	236067
11.	Всього	4755026	6569017	9629048	4874022

Аналіз фінансових показників господарської діяльності ПП «Оліяр» свідчить, що валовий прибуток впродовж 2020-2022 рр. збільшився на 997530 грн., або у 3,6 разів, в тому числі прибуток від операційної діяльності збільшився у 3,3 рази (табл. 2.5).

Таблиця 2.5.- Динаміка фінансових результатів господарської діяльності ПП «Оліяр» [22]

№ зп	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. проти 2020р.
1	2	3	4	5	6
1.	Дохід від реалізації	4792654	6603601	9686638	4893984
2.	Собівартість реалізації	4048252	5219698	6908836	2860584
3.	Валовий прибуток	744402	1383903	2777802	2033400
4.	Витрати на збут	241228	258381	787558	546330
5.	Адміністративні витрати	67659	67232	107421	39762

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
6.	Інші операційні доходи (витрати), нетто	422	2801	380159	379737

7.	Прибуток від операційної діяльності	476775	1038459	2222093	1745318
8.	Прибуток від вибуття основних засобів	176	54	501645	501469
9.	Інші доходи	76396	36219	0	-76396
11.	Фінансовий дохід	34609	21049	26508	-8101
12.	Фінансові витрати	84821	783687	1152139	1067318
13.	Фінансовий результат до оподаткування	193353	311986	594817	401464
14.	Витрати з податку на прибуток	34803	56157	107067	72264
15.	Сукупний прибуток за рік	158550	255829	487750	329200

У 2022 році спостерігається значне зростання всіх показників фінансових результатів діяльності підприємства. Зокрема, валовий прибуток у 2022 році зріс на 2033400 тис. грн. порівняно з 2020 роком, що спричинено збільшення обсягів реалізації та зниження її собівартості. Прибуток від операційної діяльності у 2022 році зріс на 1745318 тис. грн, порівняно з 2020 роком. Фінансовий результат до оподаткування у 2022 році зріс на 401464 тис. грн, а сукупний прибуток за рік у 2022 році зріс на 329200 тис. грн., що позитивну тенденцію результатів господарської діяльності досліджуваного підприємства.

Розглянемо рентабельність діяльності досліджуваного підприємства у вигляді таблиці 2.6. Її показники дадуть нам можливість свідчити про ефективність роботи компанії за останні роки.

Таблиця 2.6. - Рентабельність господарської діяльності ПП "Оліяр" за 2020-2022 роки [22]

№	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. проти 2020р.
1	Рентабельність за валовим прибутком, %	15,53	20,96	28,67	13,14
2	Рентабельність операційної діяльності, %	10,02	15,72	22,94	12,92
3	Рентабельність чистого прибутку, %	3,31	3,87	5,04	1,73

У 2022 році спостерігалось значне зростання рентабельності всіх показників господарської діяльності підприємства. Рентабельність за валовим прибутком у 2022 році зросла на 13,14% порівняно з 2020 роком. Це пов'язано

зі зростанням валового прибутку, який у 2022 році суттєво зріс порівняно з 2020 роком. Рентабельність операційної діяльності у 2022 році зросла на 12,92% порівняно з 2020 роком. Це пов'язано зі зростанням прибутку від операційної діяльності. Рентабельність чистого прибутку у 2022 році зросла на 1,73% порівняно з 2020 роком, що пов'язано зі зростанням чистого прибутку, який у 2022 році зріс порівняно з 2020 роком.

Отже, основними чинниками, які вплинули на зростання рентабельності господарської діяльності підприємства є зростання цін на сільгосппродукцію, зокрема на соняшникову олію, яка є основним видом продукції, яку реалізує підприємство та збільшення обсягів виробництва продукції.

2.2.Фінансова оцінка результатів діяльності

Фінансова оцінка результатів діяльності підприємства - це процес визначення та аналізу фінансових показників, які характеризують ефективність діяльності підприємства. Її мета полягає в оцінці фінансового стану підприємства; оцінці ефективності використання фінансових ресурсів підприємства; оцінці фінансової стійкості підприємства; оцінці платоспроможності підприємства; обґрунтуванні прийняття фінансових рішень.

Фінансова оцінка результатів діяльності підприємства проводиться за допомогою таких методів: аналіз балансу - це метод, який дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства на основі його балансу; аналіз звіту про фінансові результати - це метод, який дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів підприємства на основі його звіту про фінансові результати; аналіз грошових потоків - це метод, який дозволяє оцінити ліквідність і платоспроможність підприємства на основі його звіту про рух грошових коштів.

Ефективна фінансова оцінка результатів діяльності підприємства дозволяє

керівництву підприємства приймати обґрунтовані фінансові рішення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Розпочнемо фінансову оцінку діяльності ПП дослідимо динаміку активів підприємства у вигляді таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - Динаміка активів ПП «ОЛІАР» в 2021 - 2022 рр., тис. грн.
[22]

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення +,-), 2022 / 2021 рр.	Відносний приріст (відхилення), % 2022 / 2021 рр.
	2021	2022		
Нематеріальні активи	2 610	3 292	682	26,13
Основні засоби:	1 676 903	1 808 123	131 220	7,83
Довгострокова дебіторська заборгованість	282 858	453 858	171 000	60,45
Необоротні активи	2 255 045	2 519 454	264 409	11,73
Виробничі запаси	2 624 122	3 663 853	1 039 731	39,62
Готова продукція	537 758	327 521	-210 237	-39,1
Запаси	3 161 880	3 991 374	829 494	26,23
Поточні біологічні активи	230	0	-230	-100
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	267 613	308 448	40 835	15,26
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	71 512	87 106	15 594	21,81
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	488 743	700 597	211 854	43,35
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	64	619	555	867,19
Інша поточна дебіторська заборгованість	199 167	334 472	135 305	67,94
Гроші та їх еквіваленти	74 685	351 178	276 493	370,21
Оборотні активи	4 263 664	5 774 024	1 510 360	35,42
Баланс	6 518 709	8 293 478	1 774 769	27,23

За даними таблиці 2.7, у 2022 році спостерігається значне зростання всіх активів підприємства, що свідчить про розширення діяльності підприємства та збільшення його масштабів. Зростання балансу підприємства на 27,23% свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. У 2022 році спостерігається значне зростання всіх активів підприємства, у тому числі

необоротних (на 11,73%) та оборотних (на 35,42%). Це свідчить про розширення діяльності підприємства та збільшення його масштабів. Зростання необоротних активів у 2022 році відбулося за рахунок збільшення основних засобів (на 7,83%) та довгострокової дебіторської заборгованості (на 60,45%). Збільшення основних засобів може бути пов'язано з придбанням нового обладнання або реконструкцією існуючого. Збільшення довгострокової дебіторської заборгованості може бути пов'язано з розширенням кредитної політики підприємства.

Найбільше зростання оборотних активів відбулося за рахунок запасів (на 39,62%), зокрема виробничих запасів (на 39,62%). Збільшення запасів може бути пов'язано з зростанням обсягів виробництва або збільшенням термінів їх реалізації. Також у 2022 році відбулося зростання грошових коштів та їх еквівалентів (на 370,21%). Це може бути пов'язано з підвищенням ефективності фінансового управління підприємством або з надходженням додаткових коштів від інвесторів.

Наступним етапом дослідження є динаміка джерел фінансування (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8.- Динаміка джерел фінансування ПП «Оліяр» в 2021 - 2022 рр., тис. грн. [22]

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-	Відносний приріст (відхилення), %
	2021	2022	2022 / 2021	2022 / 2021
1	2	3	4	5
Зареєстрований (пайовий) капітал	1 491 289	1 491 289	0	0
Додатковий капітал	0	886 738	886 738	0
Продовження таблиці 2.8				
	2	3	4	5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	740 129	1 227 769	487 640	65,89
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	2 231 418	3 605 796	1 374 378	61,59
Відстрочені податкові зобов'язання	19 759	10 500	-9 259	-46,86
Довгострокові кредити	463 520	114 967	-348 553	-75,2

банків					
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	I	483 279	125 467	-357 812	-74,04
Короткострокові кредити банків		1 848 689	1 314 674	-534 015	-28,89
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями		164 096	489 385	325 289	198,23
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги		100 165	176 884	76 719	76,59
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		16 703	1 054	-15 649	-93,69
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування		887	725	-162	-18,26
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці		4 525	4 652	127	2,81
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		93 091	57 710	-35 381	-38,01
Поточні забезпечення		7 682	7 182	-500	-6,51
Інші поточні зобов'язання		1 568 174	1 185 872	-382 302	-24,38
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	I	3 804 012	3 238 138	-565 874	-14,88
Баланс		6 518 709	8 293 478	1 774 769	27,23

За даними таблиці, у 2022 році спостерігається зростання власного капіталу підприємства на 61,59%, що свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Зростання власного капіталу відбулося за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку (на 65,89%). Це може бути пов'язано з підвищенням ефективності діяльності підприємства або з надходженням додаткових коштів від інвесторів.

Зростання зобов'язань та забезпечення у 2022 році відбулося за рахунок збільшення поточних зобов'язань і забезпечення (на 14,88%). Це може бути

пов'язано зі зростанням обсягів діяльності підприємства або з відстроченням платежів контрагентам.

Отже, у 2022 році в ПП «Оліяр» спостерігається зростання власного капіталу підприємства, що свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Зростання балансу підприємства на 27,23% свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства.

Таблиця 2.9 - Динаміка показників ліквідності ПП «Оліяр» в 2021 - 2022 рр. [22]

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-
	2021	2022	2022 / 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,12	1,78	0,66
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,29	0,55	0,26
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,11	0,09
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	2,71	1,96	-0,75

За даними таблиці 2.9, у 2022 році спостерігається значне зростання всіх показників ліквідності підприємства, що свідчить про підвищення платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) у 2022 році зріс на 0,66, що свідчить про те, що підприємство має достатньо поточних активів для покриття своїх поточних зобов'язань. У 2022 році на 1 гривню поточних зобов'язань припадало 1,78 гривні поточних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2022 році зріс на 0,26, що свідчить про те, що підприємство має достатньо ліквідних активів для покриття своїх поточних зобов'язань, крім кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. У 2022 році на 1 гривню поточних зобов'язань, крім кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, припадало 0,55 гривні ліквідних активів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році зріс на 0,09, що свідчить про те, що підприємство має достатньо грошових коштів та їх еквівалентів для

покриття своїх поточних зобов'язань. У 2022 році на 1 гривню поточних зобов'язань припадало 0,11 гривні грошових коштів та їх еквівалентів.

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості у 2022 році зменшилося на 0,75, що свідчить про те, що підприємство стало більш платоспроможним. У 2022 році на 1 гривню короткострокової кредиторської заборгованості припадало 1,96 гривні короткострокової дебіторської заборгованості.

Отже, у 2022 році спостерігається значне зростання всіх показників ліквідності підприємства, що свідчить про підвищення платоспроможності підприємства. Це може бути пов'язано з такими факторами, як зростання оборотності активів, зниження рівня дебіторської заборгованості, збільшення обсягу грошових коштів та їх еквівалентів.

Розглянемо динаміку показників фінансової стійкості ПП «Оліяр» у вигляді таблиці 2.10

Таблиця 2.10. - Динаміка показників фінансової стійкості ПП «Оліяр» в 2021 - 2022 рр. [22]

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-
	2021	2022	2022 / 2021
1	2	3	4
Наявність власних обігові коштів, тис. грн.	-23 627	1 086 342	1 109 969
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0,01	0,19	0,20
Маневреність власних оборотних коштів	-3,16	0,32	3,48
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,01	0,27	0,28
Коефіцієнт фінансової автономії	0,34	0,43	0,09

Продовження таблиці 2.10

1	2	3	4
Коефіцієнт фінансової залежності	2,92	2,3	-0,62
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,92	0,93	-0,99
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,01	0,3	0,31
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,89	0,96	0,07

Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,42	0,45	0,03
Коефіцієнт мобільності активів	1,89	2,29	0,4

За даними таблиці, у 2022 році спостерігається значне поліпшення всіх показників фінансової стійкості підприємства, що свідчить про підвищення фінансової стійкості підприємства.

Наявність власних обігових коштів у 2022 році склала 1 086 342 тис. грн., що на 1 109 969 тис. грн. більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство має достатньо власних коштів для покриття своїх поточних зобов'язань.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами у 2022 році склав 0,19, що на 0,2 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш фінансово стійким.

Маневреність власних оборотних коштів у 2022 році склала 0,32, що на 3,48 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш мобільним і здатним швидко реагувати на зміни в ринковій ситуації.

Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів у 2022 році склав 0,28, що на 0,2 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш фінансово стійким.

Коефіцієнт фінансової автономії у 2022 році склав 0,43, що на 0,09 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш незалежним від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності у 2022 році склав 2,3, що на 0,62 менше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало менш залежним від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансового левериджу у 2022 році склав 0,93, що на 0,99 менше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало менш залежним від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу у 2022 році склав 0,3, що на 0,31 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш мобільним і здатним швидко реагувати на зміни в ринковій ситуації.

Коефіцієнт короткострокової заборгованості у 2022 році склав 0,96, що на 0,07 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш залежним від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій) у 2022 році склав 0,45, що на 0,03 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш фінансово стійким.

Коефіцієнт мобільності активів у 2022 році склав 2,29, що на 0,4 більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш мобільним і здатним швидко реагувати на зміни в ринковій ситуації.

Наступним напрямом оцінки фінансового стану є аналіз фінансових результатів досліджуваного підприємства (таблиця 2.11).

Таблиця 2.11- Динаміка фінансових результатів ПП «Оліяр» в 2021 - 2022 рр., тис. грн. [22]

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-	Відносний приріст (відхилення), %
	2021	2022	2022 / 2021	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6 603 601	9 686 638	3 083 037	46,69
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5 219 698	6 908 836	1 689 138	32,36
Валовий прибуток (збиток)	1 383 903	2 777 802	1 393 899	100,72
Інші операційні доходи	2 801	37 830	35 029	1 250,59
Адміністративні витрати	67 232	107 421	40 189	59,78
Витрати на збут	258 381	787 558	529 177	204,8
Інші операційні витрати	6 032	40 888	34 856	577,85

Продовження таблиці 2.11

1	2	3	4	5
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	1 055 059	1 879 765	824 706	78,17
Інші фінансові доходи	21 049	26 508	5 459	25,93
Фінансові витрати	783 687	1 152 139	368 452	47,02
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	292 421	754 134	461 713	157,89

Витрати (дохід) з податку на прибуток	56 157	107 067	50 910	90,66
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	236 264	647 067	410 803	173,87

За даними таблиці 2.9, у 2022 році спостерігається значне зростання всіх показників фінансової діяльності підприємства, що свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2022 році зріс на 46,69%, що свідчить про зростання обсягів продажів. Це може бути пов'язано з підвищенням попиту на продукцію підприємства, розширенням ринків збуту або іншими факторами.

Валовий прибуток (збиток) у 2022 році зріс на 100,72%, що також свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Це може бути пов'язано з підвищенням цін на продукцію підприємства, зниженням собівартості виробництва або іншими факторами.

Фінансовий результат від операційної діяльності у 2022 році зріс на 78,17%, що свідчить про ефективність операційної діяльності підприємства. Це може бути пов'язано з підвищенням рентабельності продажів, зниженням витрат або іншими факторами.

Фінансовий результат до оподаткування у 2022 році зріс на 157,89%, що свідчить про значне поліпшення фінансового стану підприємства. Це може бути пов'язано зі зростанням прибутку від операційної діяльності, зниженням фінансових витрат або іншими факторами.

Чистий фінансовий результат у 2022 році зріс на 173,87%, що свідчить про значне поліпшення фінансового стану підприємства. Це може бути пов'язано зі зростанням прибутку від операційної діяльності, зниженням витрат з податку на прибуток або іншими факторами.

Отже, у 2022 році спостерігається значне зростання всіх показників фінансової діяльності підприємства, що свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства.

В ході дослідження ми оцінювали динаміку рентабельності ПП «Оліяр» (рисунок 2.3).

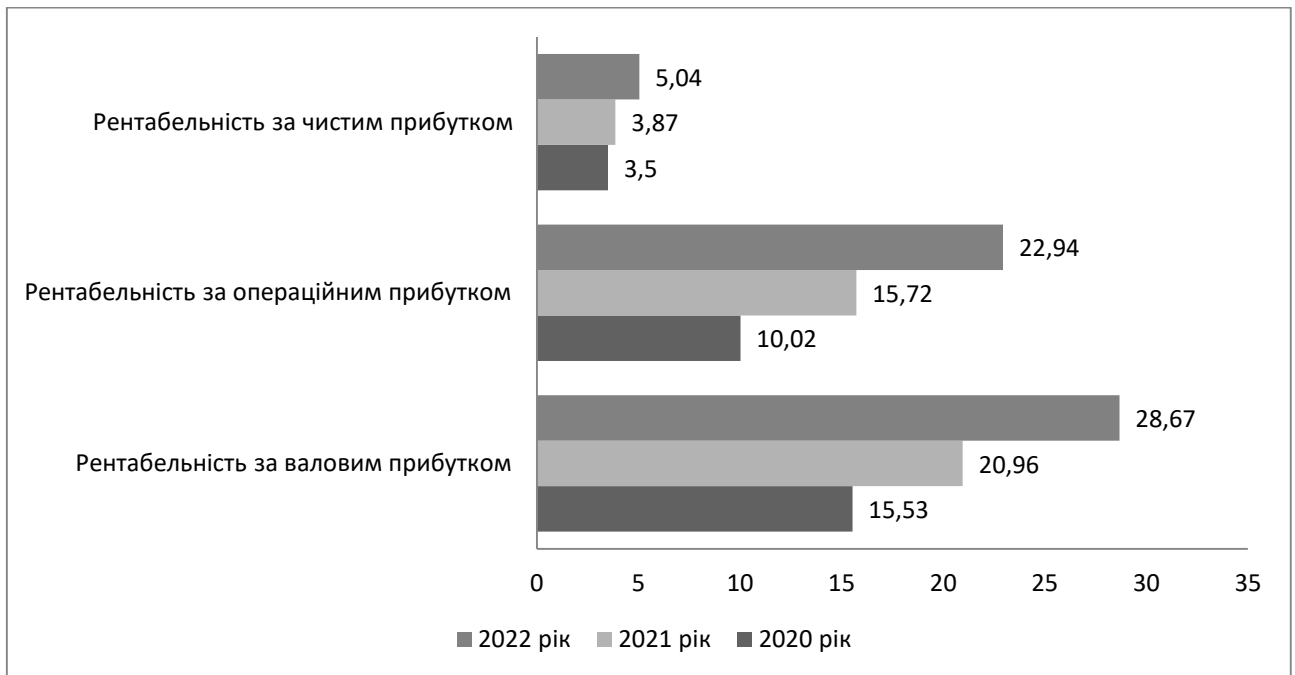

Рисунок 2.3. Динаміка показників рентабельності ПП «Оліяр» у 2020-2022 рр. [22]

З рисунка видно, що рентабельність за чистим прибутком у 2022 році склала 5,04%, що на 1,26% більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про зростання ефективності діяльності підприємства.

Рентабельність за операційним прибутком у 2022 році склала 10,02%, що на 1,55% більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про зростання ефективності операційної діяльності підприємства.

Рентабельність за валовим прибутком у 2022 році склала 22,94%, що на 12,42% більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про зростання ефективності виробництва підприємства.

Отже, за даними графіка, у 2022 році спостерігається зростання рентабельності за всіма показниками, що свідчить про позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Це може бути пов'язано з такими факторами, як зростання обсягів продажів, зниження витрат, покращення ефективності виробництва.

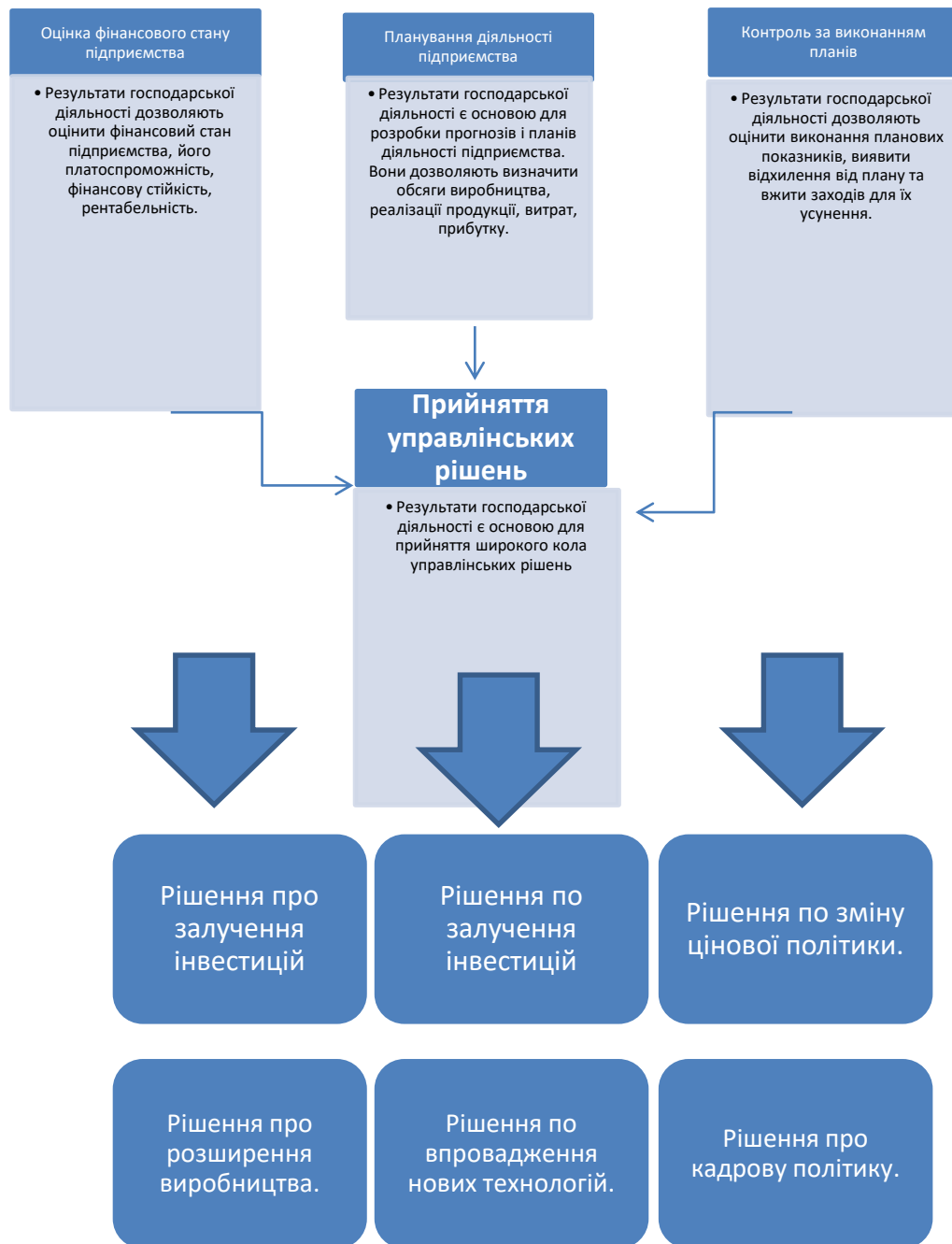
Зробивши оцінку фінансового стану ПП «Оліяр» ми виявили, що ц 2022 році фінансовий стан підприємства покращився; підприємство стало більш платоспроможним, фінансово стійким та ефективно провадить свою діяльність,

що пов'язано зі зростанням обсягів продажів, зниженням витрат та підвищенням ефективності виробництва. Для подальшого розвитку підприємству необхідно продовжувати розвивати свою діяльність та розширювати ринки збуту.

2.3. Вплив результатів господарської діяльності на управління підприємств

Результати господарської діяльності підприємства є основою для прийняття управлінських рішень. Вони дозволяють оцінити ефективність діяльності підприємства, виявити його сильні та слабкі сторони, визначити напрями подальшого розвитку.

Розглянемо основні напрями впливу результатів господарської діяльності на управління підприємством у вигляді рисунку 2.4.

*Рисунок 2.4. Основні напрямки впливу результатів господарської діяльності на управління підприємством**

*Авторська розробка

Результати господарської діяльності є ключовим чинником, що визначає ефективність управління підприємницької діяльності та дозволяють оцінити діяльність підприємства в цілому та його окремі напрямки, виявити проблеми та недоліки, визначити шляхи їх усунення. На основі результатів господарської діяльності формується стратегія розвитку підприємства, розробляються плани та

програми його діяльності, впроваджуються заходи щодо підвищення ефективності виробництва.

Конкретними варіаціями впливу результатів господарської діяльності на управління підприємством можуть бути - зростання обсягів продажів, які можуть призвести до необхідності розширення виробництва або розширення ринків збуту; зниження витрат може призвести до підвищення рентабельності підприємства; підвищення ефективності виробництва може призвести до зниження собівартості продукції та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Важливо відзначити, що результати господарської діяльності є лише одним з факторів, що впливають на управління підприємством (таблиця 2.12). На управлінські рішення також впливають зовнішні фактори, такі як стан економіки, конкурентне середовище, законодавство; так і внутрішні фактори, такі як наявність ресурсів, кадровий потенціал, культура управління.

Таблиця 2.12.- Вплив результатів господарської діяльності на управління ПП «Оліяр»

Напрямок впливу	Результат впливу	Напрямок управлінських рішень
1	2	3
Оцінка фінансового стану	Зростання валового прибутку на 100,72% свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства.	Це дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства, його платоспроможність, фінансову стійкість, рентабельність. Ця інформація необхідна для прийняття рішень щодо формування фінансової політики підприємства, визначення джерел фінансування його діяльності.

1	2	3
Планування діяльності	Зростання обсягів продажів та чистого доходу від реалізації на 46,69% дозволяє визначити обсяги виробництва, реалізації продукції, витрат, прибутку.	Результати господарської діяльності є основою для розробки прогнозів і планів діяльності підприємства. Вони дозволяють визначити обсяги виробництва, реалізації продукції, витрат, прибутку.

Контроль за виконанням планів	Зниження витрат на 32,36% дозволяє виявити відхилення від плану та вжити заходів для їх усунення.	Результати господарської діяльності дозволяють оцінити виконання планових показників, виявити відхилення від плану та вжити заходів для їх усунення.
Прийняття управлінських рішень	Зростання рентабельності за чистим прибутком на 1,17% дозволяє прийняття рішень про розширення виробництва або розширення ринків збуту.	Результати господарської діяльності є основою для прийняття широкого кола управлінських рішень, таких як: про залучення інвестицій, про розширення виробництва, про впровадження нових технологій, про зміну цінової політики, про кадрову політику.

Таким чином, результати господарської діяльності ПП Оліяр є позитивними і свідчать про підвищення ефективності діяльності підприємства. Це дозволяє підприємству приймати більш ефективні управлінські рішення, спрямовані на подальший розвиток і зростання.

Для подальшого підвищення ефективності діяльності ПП Оліяр рекомендується продовжувати розвивати свою діяльність та розширювати ринки збуту. Це дозволить підприємству збільшити обсяги продажів та прибутку; контролювати витрати та підвищувати ефективність виробництва. Це дозволить підприємству підвищити свою рентабельність; впроваджувати нові технології та інновації. Це дозволить підприємству підвищити свою конкурентоспроможність. Виконання цих рекомендацій дозволить підприємству у подальшому розвиватися та зростати.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ОЛІАР» ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності

На сучасному етапі розвитку економіки підприємствам все більше доводиться конкурувати в умовах мінливих ринкових умов. Для того, щоб приймати ефективні управлінські рішення, необхідні надійні та достовірні дані про фінансовий стан і результати господарської діяльності підприємства.

Традиційні методи фінансової оцінки, що ґрунтуються на статистичному аналізі фінансових показників, не завжди дозволяють повною мірою оцінити ефективність діяльності підприємства. Це пов'язано з наступними факторами, зокрема, впливом зовнішніх факторів, таких як стан економіки, конкурентне середовище, законодавство; недосконалістю облікової системи, яка не завжди дозволяє повною мірою відобразити реальні результати діяльності підприємства; зміною методів оцінки, що може призвести до спотворення результатів аналізу.

Для удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємств на сучасному етапі слід враховувати наступні чинники:

1. вплив зовнішніх чинників на фінансовий стан і результати господарської діяльності підприємства, що дасть можливість використовувати методи прогнозування і моделювання, які дозволяють враховувати зміни в економічній ситуації;

2. недосконалість облікової системи через впровадження сучасних методів обліку, які дозволяють повною мірою відобразити реальні результати діяльності підприємства.

3. зміну методів оцінки, що забезпечить достовірність результатів аналізу.

Ми вважаємо, що основні напрямки удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності можуть стосуватися:

- розширення методичного інструментарію, що дозволяє враховувати вплив зовнішніх факторів, недосконалість облікової системи та зміну методів оцінки;
- розробки методик оцінки, що враховують конкретні умови діяльності підприємства;
- інтеграції методів фінансової оцінки з іншими методами управління підприємством.

Отже, удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності є одним з важливих напрямків підвищення ефективності управління підприємством. Застосування сучасних методів оцінки дозволяє керівникам отримувати достовірну і своєчасну інформацію про фінансовий стан і результати господарської діяльності підприємства, що є основою для прийняття ефективних управлінських рішень.

У зарубіжних країнах питанням удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності приділяється велика увага. У багатьох країнах розроблені і впроваджені уніфіковані методики оцінки, що відповідають міжнародним стандартам.

Розглянемо досвід зарубіжних країн щодо цього питання. У зарубіжних країнах широко застосовуються методи прогнозування і моделювання для оцінки впливу таких факторів, як стан економіки, конкурентне середовище, законодавство; широко впроваджуються сучасні методи обліку, які дозволяють повною мірою відобразити реальні результати діяльності підприємства; використовуються уніфіковані методики оцінки, що відповідають міжнародним стандартам, таким як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) і Міжнародні стандарти оцінки (МСО).

Отже, закордонний досвід удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності показує, що це є одним з важливих напрямків підвищення ефективності управління підприємством.

В Україні також ведеться робота з удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності. У 2017 році були прийняті нові національні стандарти фінансової звітності, які відповідають міжнародним стандартам. Це дозволить підвищити достовірність і порівнянність фінансової інформації, що є основою для проведення фінансової оцінки.

Крім того, в Україні розробляються і впроваджуються нові методи фінансової оцінки, які враховують конкретні умови діяльності вітчизняних підприємств, зокрема, розроблені методики оцінки ефективності діяльності підприємств в умовах ризику, методики оцінки нематеріальних активів, методики оцінки корпоративного управління.

Надалі робота з удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності в Україні повинна продовжуватися. Це дозволить українським підприємствам отримувати достовірну і своєчасну інформацію про свій фінансовий стан і результати господарської діяльності, що є основою для прийняття ефективних управлінських рішень.

Ми вважаємо, що для адаптації закордонного досвіду удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності до реалій господарської діяльності підприємств в Україні необхідно враховувати: галузеві особливості; розмір підприємства; стратегію розвитку.

Розглянемо діючі методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП Оліяр впродовж останніх років у вигляді таблиці 3.1.

Таблиця 3.1. - Діючі методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП «Оліяр»

Метод	Опис
Аналіз фінансових показників	Оцінка фінансового стану і результатів діяльності підприємства на основі аналізу фінансових показників, які містяться у фінансовій звітності.
Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості	Оцінка фінансової стійкості підприємства на основі аналізу коефіцієнтів, які характеризують здатність підприємства погашати свої зобов'язання.
Аналіз коефіцієнтів рентабельності	Оцінка ефективності діяльності підприємства на основі аналізу коефіцієнтів, які характеризують прибутковість діяльності підприємства.
Аналіз трендів	Оцінка динаміки фінансових показників підприємства в динаміці.
Аналіз порівняльної ефективності	Оцінка ефективності діяльності підприємства порівняно з іншими підприємствами в аналогічній галузі.

З огляду на проведені дослідження (таблиця 3.2), запропонуємо напрями удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП «Оліяр», які будуть спрямовані на підвищення їх ефективності та достовірності.

Таблиця 3.2. - Напрями удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП «Оліяр»

Напрямок	Розшифровка напрямку
Використання сучасних методів аналізу	Використання сучасних методів аналізу, таких як дисперсійний аналіз, регресійний аналіз, факторний аналіз. Це дозволить отримати більш глибоке розуміння фінансового стану і результатів діяльності підприємства.
Розробка нових коефіцієнтів	Розробка нових коефіцієнтів, які будуть враховувати особливості діяльності підприємства. Це дозволить підвищити точність оцінки фінансової стійкості.
Використання динамічних коефіцієнтів	Використання динамічних коефіцієнтів, які будуть враховувати зміни в економічній ситуації. Це дозволить підвищити достовірність оцінки ефективності діяльності підприємства.
Використання сучасних методів прогнозування	Використання сучасних методів прогнозування, таких як регресійний аналіз, метод Монте-Карло. Це дозволить оцінити перспективи розвитку підприємства.
Використання більш широкого набору показників	Використання більш широкого набору показників, які будуть враховувати особливості діяльності підприємства. Це дозволить отримати більш комплексну оцінку ефективності діяльності підприємства.

Крім зазначених напрямів, для удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП Оліяр можна також розглянути такі можливості:

- впровадження автоматизованих систем фінансового аналізу. це дозволить значно підвищити ефективність і продуктивність аналізу.

- розробка системи показників ефективності діяльності підприємства, яка буде враховувати особливості його бізнес-моделі. це дозволить отримати більш точну і релевантну оцінку ефективності діяльності підприємства.
- впровадження системи управління ризиками, яка буде враховувати особливості діяльності підприємства. Це дозволить підвищити рівень безпеки і надійності фінансового стану підприємства.

Вибір конкретних напрямів і заходів удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП «Оліяр» повинен здійснюватися з урахуванням конкретних умов діяльності підприємства, його цілей і завдань.

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки

Змінні економічні умови, такі як висока інфляція, політична нестабільність, зміни в законодавстві, війна, створюють додаткові ризики для діяльності підприємств. Для того, щоб успішно функціонувати в таких умовах, підприємствам необхідно вдосконалювати своє фінансове управління.

Поряд з цим, ми вбачаємо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах цифрової економіки, яка характеризується використанням цифрових технологій для створення, розподілу, споживання товарів і послуг. Отже, цифрові технології мають значний вплив на фінансову діяльність сучасних підприємств.

До основних напрямів вдосконалення фінансового управління підприємств в умовах цифрової економіки ми відносимо:

1. впровадження цифрових технологій в фінансові процеси. (через використання електронних платежів, цифрових систем бухгалтерського обліку, системи управління взаєморозрахунками з контрагентами);

2. використання даних для прийняття фінансових рішень (через використання аналітики Big Data для прогнозування продажів, оцінки ризиків, оптимізації витрат);
3. Розвиток партнерських відносин в сфері фінансів (через використання платформи фінансових послуг для отримання доступу до кредитних ресурсів, управління дебіторською заборгованістю).

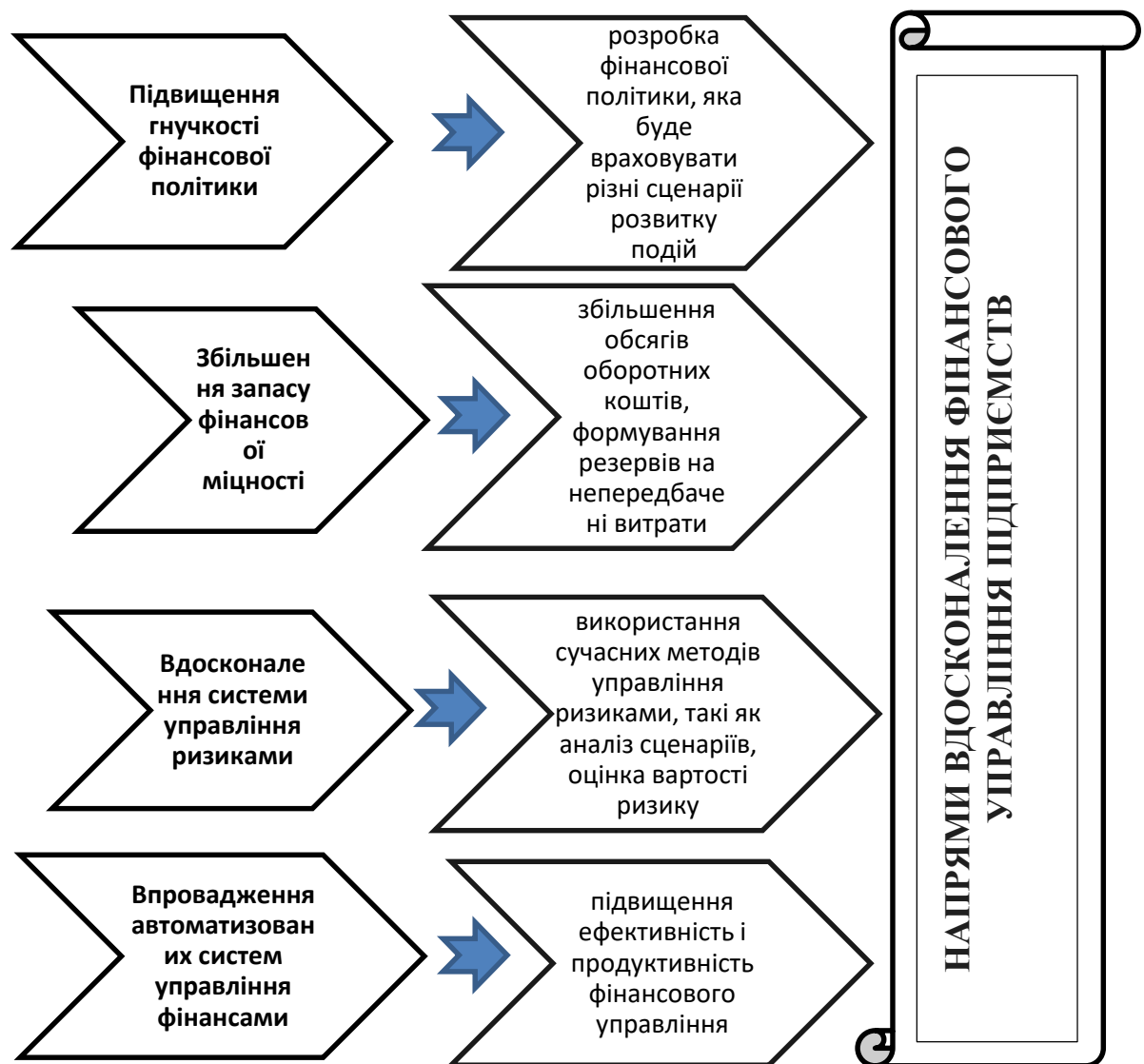

Рисунок 3.1. Основні напрями вдосконалення фінансового управління підприємств в умовах змінних економічних умов*

*Авторська розробка

Отже, вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства є важливим фактором підвищення його ефективності і конкурентоспроможності.

В умовах змінних економічних умов і цифрової економіки підприємствам необхідно приділяти особливу увагу цьому напрямку.

З огляду на вищезазначене, ми сформуваємо рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю ПП «Оліяр» (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 - Рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю ПП «Оліяр»

Напрямок	Рекомендації
Удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності	Використання сучасних методів аналізу, таких як дисперсійний аналіз, регресійний аналіз, факторний аналіз. Розробка нових коефіцієнтів, які будуть враховувати особливості діяльності підприємства. Використання динамічних коефіцієнтів, які будуть враховувати зміни в економічній ситуації. Використання сучасних методів прогнозування, таких як регресійний аналіз, метод Монте-Карло. Використання більш широкого набору показників, які будуть враховувати особливості діяльності підприємства.
Удосконалення системи управління ризиками	Впровадження системи управління ризиками, яка буде враховувати особливості діяльності підприємства. Застосування сучасних методів управління ризиками, таких як аналіз сценаріїв, оцінка вартості ризику.
Впровадження цифрових технологій в фінансові процеси	Впровадження електронних платежів, цифрових систем бухгалтерського обліку, систем управління взаєморозрахунками з контрагентами.
Використання даних для прийняття фінансових рішень	Використання аналітики Big Data для прогнозування продажів, оцінки ризиків, оптимізації витрат.
Розвиток партнерських відносин в сфері фінансів	Використання платформ фінансових послуг для отримання доступу до кредитних ресурсів, управління дебіторською заборгованістю.

Вибір конкретних рекомендацій для ПП «Оліяр» повинен здійснюватися з урахуванням конкретних умов діяльності підприємства, його цілей і завдань. Для того, щоб забезпечити ефективне впровадження рекомендацій, необхідно провести комплекс заходів, таких як аналіз поточної ситуації в сфері фінансового

управління підприємством; розробка плану заходів щодо впровадження рекомендацій; впровадження плану заходів; контроль за виконанням плану заходів.

Впровадження вищезазначених рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовою діяльністю дозволить ПП «Оліяр» підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність в умовах змінних економічних умов і цифрової економіки.

В ході дослідження ми сформуваємо «Модель управління фінансовою діяльністю» в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр».

Мета: підвищення ефективності і конкурентоспроможності ПП Оліяр в умовах змінних економічних умов і цифрової економіки.

Основними завданнями Моделі ми вбачаємо:

- удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності;
- удосконалення системи управління ризиками;
- впровадження цифрових технологій в фінансові процеси;
- використання даних для прийняття фінансових рішень;
- розвиток партнерських відносин в сфері фінансів.

Розглянемо основні напрямки реалізації цієї Моделі:

1. Удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності:

- використання сучасних методів аналізу; таких як дисперсійний аналіз; регресійний аналіз; факторний аналіз.
- розробка нових коефіцієнтів; які будуть враховувати особливості діяльності підприємства.
- використання динамічних коефіцієнтів; які будуть враховувати зміни в економічній ситуації;

- використання сучасних методів прогнозування; таких як регресійний аналіз; метод Монте-Карло (метод імітації для приблизного відтворення реальних явищ);
 - використання більш широкого набору показників, які будуть враховувати особливості діяльності підприємства;
2. Удосконалення системи управління ризиками:
- впровадження системи управління ризиками, яка буде враховувати особливості діяльності підприємства.
 - застосування сучасних методів управління ризиками, таких як аналіз сценаріїв, оцінка вартості ризику.
3. Впровадження цифрових технологій в фінансові процеси:
- впровадження електронних платежів.
 - впровадження цифрових систем бухгалтерського обліку.
 - впровадження систем управління взаєморозрахунками з контрагентами.
4. Використання даних для прийняття фінансових рішень - використання аналітики Big data для прогнозування продажів, оцінки ризиків, оптимізації витрат.
5. Розвиток партнерських відносин в сфері фінансів - використання платформ фінансових послуг для отримання доступу до кредитних ресурсів, управління дебіторською заборгованістю.

Для реалізації вищезазначеної моделі слід застосувати наступні заходи:

- здійснити аналіз поточної ситуації в сфері фінансового управління підприємством;
- розробити план заходів щодо впровадження рекомендацій;
- обумовити терміни впровадження плану заходів;
- здійснювати контроль за виконанням плану заходів.

Очікуваними результатами впровадження слід вважати :

- підвищення ефективності фінансової діяльності.
- зменшення ризиків.
- підвищення конкурентоспроможності.

Реалізація моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» дозволить підприємству підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність, адаптуватися до змінних умов і використовувати можливості цифрової економіки.

Для успішної реалізації моделі необхідно забезпечити ефективне управління змінами. При цьому необхідно враховувати, що впровадження цифрових технологій вимагає певних ресурсів, таких як фінансові, кадрові, технологічні.

Для реалізації цієї моделі нам слід провести розрахунок витрат на впровадження моделі в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» у вигляді таблиці 3.4.

Таблиця 3.4. - Розрахунок витрат на впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр»

Заходи	Вартість, грн	Обґрунтування витрат	Доцільність заходу
Аналіз поточної ситуації в сфері фінансового управління підприємством	40 000	Вартість проведення дослідження, розробки звіту та проведення презентації результатів дослідження.	визначення поточного стану фінансової діяльності підприємства та виявлення можливості для її вдосконалення.
Розробка плану заходів щодо впровадження рекомендацій	20000	Вартість проведення консультацій з експертами, розробки плану заходів та проведення навчання персоналу.	Забезпечення ефективного процесу впровадження заходів, передбачених моделлю.
Впровадження плану заходів	100 000 грн	Вартість придбання програмного забезпечення, обладнання, навчання персоналу та інших витрат, пов'язаних з впровадженням заходів.	придбання програмного забезпечення, обладнання, навчання персоналу та інші витрати
Контроль за виконанням плану заходів	40000 грн	Вартість проведення аудиту, розробки звіту та проведення презентації результатів аудиту.	Забезпечення ефективного виконання заходів, передбачених планом
Всього	100 000	х	х

Загальна вартість впровадження Моделі складе 100 000 грн., тобто це витрати на впровадження Моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр».

Вартість впровадження моделі може бути змінена в залежності від конкретних умов діяльності підприємства. Наприклад, якщо підприємство вже має певну базу для впровадження цифрових технологій, то витрати на цей етап можуть бути меншими.

Фінансова можливість для впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» залежить від наступних чинників:

1. розмір прибутку підприємства, зокрема у 2022 році ПП «Оліяр» отримало прибуток у розмірі 487750 тис. грн., тобто підприємство має достатні фінансові ресурси для впровадження моделі;
2. ситуація в країні, зокрема військова агресія рф, нестабільна економічна ситуація в Україні і в подальшому може негативно впливати на фінансові результати підприємства. Проте, якщо підприємство зможе впровадити Модель, вона допоможе йому адаптуватися до змінних умов і підвищити конкурентоспроможність;
3. Розрахуємо фінансову можливість для впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» у вигляді таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 - Оцінка фінансової можливості для впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства ПП «Оліяр»

Критерії	Оцінка
Розмір прибутку підприємства	487750 тис. грн
Витрати на впровадження моделі	100 000 грн
Частка витрат на впровадження моделі в прибутку підприємства	0, 2%
Фінансова можливість для впровадження моделі	достатня

З таблиці видно, що витрати на впровадження моделі є порівняно невеликими і не становлять значного навантаження на фінансові ресурси підприємства.

Отже, фінансова можливість для впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» є достатньою. Впровадження моделі допоможе підприємству підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність, адаптуватися до змінних умов і використовувати можливості цифрової економіки.

ВИСНОВКИ

1. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства є важливим елементом процесу управління підприємством. Вона дозволяє керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства.

2. Методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності є важливим інструментом управління підприємством. Вони дозволяють керівникам підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності підприємства. методи фінансової оцінки результатів господарської діяльності підприємств є важливим інструментом управління підприємством.

3. Для ідентифікації фінансових проблем на підприємстві необхідно використовувати комплексний підхід, що включає в себе кілька методів. Ось деякі ознаки, які можуть свідчити про наявність фінансових проблем на підприємстві: нестача оборотних коштів; велика дебіторська заборгованість; велика кредиторська заборгованість; зниження прибутку; підвищення витрат; затримки в платежах; банкрутство інших підприємств в галузі.

4. В ході дослідження ми вивчали загальні проблеми управління господарською діяльністю підприємства, спричинених саме фінансовими аспектами. Ними є нестача оборотних коштів, яка може призвести до затримок у платежах постачальникам, що може негативно вплинути на відносини з ними; висока дебіторська заборгованість, яка може призвести до зменшення обсягу продажів, оскільки клієнти можуть не мати можливості оплатити товари або послуги; висока кредиторська заборгованість, яка може призвести до необхідності погашення заборгованості, що може призвести до зменшення прибутку або навіть до банкрутства; неправильна оцінка фінансового стану підприємства, яка може призвести до прийняття неправильних управлінських рішень, що може призвести до фінансових втрат; неефективна система управління витратами яка може призвести до збільшення витрат, що може негативно вплинути на прибуток підприємства.

5. Приватне підприємство «ОЛІЯР» - це сучасне підприємство з позитивною динамікою зростання, котре поставило перед собою ціль вихід на загальнонаціональний ринок і завоювання лідируючих позицій в об'ємах продаж в олійно-жировій галузі. Основним напрямком діяльності Компанії є виробництво рафінованої та нерафінованої соняшникової олії, нерафінованої соєвої і ріпакової олій, а також фасованої соняшникової олії. Підприємство відоме на території України як виробник соняшникової олії під брендами: «Майола», «Оліяр», «Родинна» та «Соняшна».

6. За результатами аналізу операційного середовища ПП Оліяр можна зробити висновок, що підприємство працює в конкурентному середовищі, що вимагає постійного підвищення якості продукції та зниження витрат. Ринок соняшникової олії є динамічним, що вимагає від підприємства постійної адаптації до змін. Операційне середовище підприємства є складним, що вимагає від керівництва підприємства ефективного управління.

7. ПП «Оліяр» є успішним підприємством, яке займає провідні позиції на ринку соняшникової олії в Україні. Підприємство має позитивну динаміку розвитку, що підтверджується зростанням основних економічних показників діяльності, таких як виручка від реалізації продукції, чистий прибуток, рентабельність продажів та рентабельність активів. Основними чинниками, які вплинули на зростання рентабельності господарської діяльності підприємства є зростання цін на сільгосппродукцію, зокрема на соняшкову олію, яка є основним видом продукції, яку реалізує підприємство та збільшення обсягів виробництва продукції.

8. Зробивши оцінку фінансового стану ПП «Оліяр» ми виявили, що ц 2022 році фінансовий стан підприємства покращився; підприємство стало більш платоспроможним, фінансово стійким та ефективно провадить свою діяльність, що пов'язано зі зростанням обсягів продажів, зниженням витрат та підвищенням ефективності виробництва. Для подальшого розвитку підприємству необхідно продовжувати розвивати свою діяльність та розширювати ринки збуту. Результати господарської діяльності ПП Оліяр є

позитивними і свідчать про підвищення ефективності діяльності підприємства. Це дозволяє підприємству приймати більш ефективні управлінські рішення, спрямовані на подальший розвиток і зростання. Для подальшого підвищення ефективності діяльності ПП Оліяр рекомендується продовжувати розвивати свою діяльність та розширювати ринки збуту. Це дозволить підприємству збільшити обсяги продажів та прибутку; контролювати витрати та підвищувати ефективність виробництва. Це дозволить підприємству підвищити свою рентабельність; впроваджувати нові технології та інновації. Це дозволить підприємству підвищити свою конкурентоспроможність. Виконання цих рекомендацій дозволить підприємству у подальшому розвиватися та зростати.

9. З огляду на проведені дослідження запропоновано напрями удосконалення методів фінансової оцінки результатів господарської діяльності ПП «Оліяр», які будуть спрямовані на підвищення їх ефективності та достовірності: використання сучасних методів аналізу, розробка нових коефіцієнтів, використання динамічних коефіцієнтів, використання сучасних методів прогнозування, використання більш широкого набору показників.

10. Змінні економічні умови, такі як висока інфляція, політична нестабільність, зміни в законодавстві, війна, створюють додаткові ризики для діяльності підприємств. Для того, щоб успішно функціонувати в таких умовах, підприємствам необхідно вдосконалювати своє фінансове управління.

11. Поряд з цим, ми вбачаємо вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах цифрової економіки, яка характеризується використанням цифрових технологій для створення, розподілу, споживання товарів і послуг. Отже, цифрові технології мають значний вплив на фінансову діяльність сучасних підприємств.

12. В ході дослідження ми сформуваємо «Модель управління фінансовою діяльністю» в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр». Витрати на впровадження моделі є порівняно невеликими і не становлять значного навантаження на фінансові

ресурси підприємства. Фінансова можливість для впровадження моделі управління фінансовою діяльністю підприємства в умовах змінних економічних умов та в умовах цифрової економіки для ПП «Оліяр» залежить від наступних чинників: 1. розміру прибутку підприємства (у 2022 році ПП «Оліяр» отримало прибуток у розмірі 487750 тис. грн.), тобто підприємство має достатні фінансові ресурси для впровадження моделі; 2. ситуації в країні, зокрема військової агресії РФ, нестабільної економічної ситуації в Україні і в подальшому може негативно впливати на фінансові результати підприємства. Проте, якщо підприємство зможе впровадити Модель, вона допоможе йому адаптуватися до змінних умов і підвищити конкурентоспроможність;

13. Для реалізації вищезазначеної моделі слід застосувати наступні заходи: здійснити аналіз поточної ситуації в сфері фінансового управління підприємством; розробити план заходів щодо впровадження рекомендацій; обумовити терміни впровадження плану заходів; здійснювати контроль за виконанням плану заходів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теорія економічного аналізу. - Харків: Фінанси і статистика, 2004. - 560 с.
2. Бланк, І. А. Фінансова діагностика підприємства / І. А. Бланк, Т. О. Бланк. – К. : КНЕУ, 2022. – 728 с.
3. Вахрушин Б.И. Финансовый анализ. - М.: ИНФРА-М, 2007. - 400 с.
4. Гончарук О. В. Фінансовий аналіз підприємства / О. В. Гончарук, І. М. Козяр. – К. : Лібра, 2022. – 400 с.
5. Дорофеєнко, О. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / О. М. Дорофеєнко, Н. В. Дяченко. – К. : Знання, 2022. – 264 с.
6. Дробязко, І. А. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства / І. А. Дробязко // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 12. – С. 107-113.
7. Івасенко О.В. Фінансовий аналіз. - К.: Знання, 2005. - 576 с.
8. Клименко, С. О. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності: теоретичні та методичні аспекти / С. О. Клименко // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 10. – С. 96-102.
9. Ковальов В.В. Финансовый анализ: методы и модели. - М.: Проспект, 2006. - 544 с.
10. Котляр, О. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / О. І. Котляр, О. В. Ситник. – К. : Академвидав, 2022. – 320 с.
11. Мельник, В. М. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства: сучасні підходи / В. М. Мельник // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 8. – С. 87-94.
12. Мельник, В. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. М. Мельник, В. О. Назаренко. – К. : Центр учбової літератури, 2022. – 360 с.
13. Осипова, О. В. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства: методичні аспекти / О. В. Осипова // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 6. – С. 78-84.

14. Піскунов, В. Ф. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. Ф. Піскунов, В. М. Мельник. – К. : Лібра, 2022. – 400 с.
15. Рапопорт П.М. Фінансовий аналіз. - К.: КНЕУ, 2004. - 528 с.
16. Романюк, М. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М. В. Романюк, Л. І. Квітка. – К. : Центр учбової літератури, 2022. – 360 с.
17. Сидоренко, В. В. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства: практичні аспекти / В. В. Сидоренко // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 4. – С. 69-75.
18. Сіренко, О. С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / О. С. Сіренко, О. С. Сіренко. – К. : КНЕУ, 2022.
19. Шевченко, О. В. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства: інформаційне забезпечення / О. В. Шевченко // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 2. – С. 59-64.
20. Шеремет А.Д., Негашев Е.В. Методика фінансового аналізу. - Х.: Фінанси і статистика, 2005. - 272 с.
21. Якушева, О. В. Фінансова оцінка результатів господарської діяльності підприємства: методичні підходи / О. В. Якушева // Економіка та управління підприємствами. – 2022. – № 1. – С. 50-55.
22. Фінансова звітність ПП Оліяр за 2020-2022 роки Режим доступу: <https://oliyar.com.ua/> / (дата звернення 15.12.2023 р.)